

Naročnina za celo leto za Ameriko \$2.50. Za Evropo \$3.00

Naročnina za pol leta za Ameriko \$1.50

List v obrambo sv. vere med ameriškimi Slovenci.

ŠTEV. (No.) 3.

FEBRUARY, 1st 1924.

LETO (Vol.) XVI.

Calderonove "Skrivnosti Sv. Maše"

H. B.

Kdor o srednjem veku družega ne ve, ve vsaj to, da je bil temen. In čem manj družega ve o njem, tem bolj polna usta ima o njegovi egiptovski temi. Seveda tako govore le taki, ki bolj ljubijo temo kakor luč, oni, ki jim je vera tema, moderna brezverska prosveta pa luč. Ko bi bilo to res, bi imeli prav. Srednji vek je bil glede moderne prosvete daleč za nami, glede verske prosvete pa prav tako daleč pred nami. Vse srednjeveško zasebno in javno življenje je nosilo verski značaj. Res, da to ni bila več tista živa, z deli združena vera, kakor jo srečavamo v zlati, mučeniški dobi krščanstva. Bila je že bolj belež in formaliteta. A takega paganizma, kakor ga v današnjem javnem življenju vsepovsod srečavamo, srednji vek ni prenesel. Celó na kraljevih dvorih, kjer je moderni paganizem najprej našel vstop in dobil nekako domovinsko pravico, je takrat vladalo z vero ožarjeno, četudi ne z vero prekvašeno mišljenje in življenje.

Še gledišča, ne izvzemši dvorna, ki so se v poznejši dobi najprej in najbolj popaganila in postala eden prvih propagatorjev krščanskega paganizma, so bila v srednjem veku še v službi vere. Noben dramatik, ki si je hotel na tem polju splesti venec slave, si ni upal s kako tako igro na oder, kakoršnih so danes polni. Posamezne, kakoršnih nikoli ni manjkalo, bi bi-

la vlekla. Širša javnost bi jo bila obsodila. Verske igre, celo strogo in izključno verske, so lahko računale z uspehom. Versko brezbarvene niso imele privlačne sile. Protiverske ali nemoralne bi bile izigrane. Na to javno mnenje so se morali dramatik, hočeš nočeš ozirati, če so hoteli vspeti.

So tudi računali s tem. Srednji vek je najbogatejši na verskih igrah. Mnogih vrednost samo v tem obstoji, da so poučne. Umetniškega užitka ne nudijo. So pa mej njimi tudi take, ki jih ne uživaš samo kot kristjan, ampak tudi kot umetnik. Mej te spadajo one, španskega dramatika Don Pedra Calderona de la Barca.

Calderon je bil rojen 17. jan. l. 1600. v Madridu. Po srednješolski izobrazbi, ki jo je dobil pri tamkajšnjih jezuitih, je obiskoval vseučilišče v Salamanki. Nato je vstopil v vojaško službo in se vdeležil več vojska. Pozneje ga je kralj Filip IV. imenoval za svojega dvornega pesnika. Šele v pozni moški dobi, ko je že Abrahama videl, ga je Gospod poklical v svojo službo. V mašnika je bil posvečen l. 1651. Njegova plodovita dramatična delavnost, ki jo je tudi po-lej razvijal, le da skoraj izključno na verskem polju, kaže, da je to smatral za svoj drugi življenski poklic. Samo njegovih takozvanih autos, to je zakramentalnih dramatskih prizorov, se je ohranilo 73. Vzroka izredni plodovitosti v te

vrste igrar, je iskati v tedanjih verskih navadah njegove domovine. Praznik presv. Rešnjega Telesa so takrat na Španskem, pa tudi drugod, celo osmino slovesno obhajali. Vsak dan se je vila po mestnih ulicah evharistična procesija. Da bi se verni še bolj vneli v ljubezni do evharističnega Kralja, so dramatik evharistične skrivnosti mej procesijo vidno predstavljali. Ta lepa navada nam pojasni, zakaj je bil Calderon ravno v tej vrsti dramatskih prizorov tako plodovit. Ljubezen do evharističnega Jezusa od znotraj, in navdušenje ljudstva za njegove igre, kot najboljše te vrste, od zunaj, ga je leto za leto nekako silila, da je vedno s kako novo stopil na dan. Tako so polagoma narasle do omenjenega skoraj neverjetnega števila, ki pa najbrž še ni popolno.

Nedvomno bi bil z njimi zaslovel po vsem katoliškem svetu in veliko pripomogel k poživljenju in poglobljenju verskega življenja, ko bi ne bilo že prepozno. Lulika Lutrove "reformne" je že vsklila in se bohotno razraščala. Z njo se je začela laizacija vsega javnega življenja, pa tudi umetnosti. Doba moderne paganizacije je bila na pohodu. Verske gledališke igre, četudi z umetniškega stališča niso zaostajale za drugimi, so vedno manj vlekale, dokler niso bile popolnoma potisnjene v knjižnice in arhive. Tudi Calderon se je moral s svojimi zakramentalnimi igrami umakniti z odra in je ostal, če že ne popolnoma pozabljen, vsaj ne tako vpoštevane, kakor bi spričo svojih umetniških del moral biti. Saj ga poznavatelji dramske umetnosti kot dramatika stavijo ob stran Shackespearja, kot pesnika pa zraven Danteja.

Šele v najnovejšem času, zlasti po vojski, ko je začel svitati verski preporod, se je njegova zvezda zopet pokazala na obzorju. Velike zasluge pri tem ima po njem imenovano nemško katoliško dramatično društvo. Tik pred vojsko je v Kolinu vprizorilo njegovo zakramentalno igro: "Skrivnosti sv. maše," ki jo je za moderne odre priredil znani avstrijski učenjak Richard pl. Kralick. Dasi imenovano Calderonovo

dramatično društvo ne razpolaga s prvovrstnimi igralskimi močmi in vloge niso bile najboljše razdeljene, je bil vspeh velik. Kritika je očitno priznavala, da igra z odra bistveno drugače, daleko mogočnejše učinkuje, kakor če jo kdo bere.

Lani smo dobili njen slovenski prevod, iz peresa kraljice naših nabožnih pesnikov, uršulinke M. Elizabete. Za dvojni jubilej ljubljanskega škofa so jo vprizorili katoliški rokodelski pomočniki v ljubljanskem dramskem gledališču. Čeravno je takemu, nazadnje le diletantskemu dramskemu oobju, še manj mogoče, vso njeno bogato in globoko vsebino primerno ponazoriti, je bila kritika le polna hvale o užitku, ki ga je vprizoritev nudila. Splošni želji, naj bi se igra natisnila in tako še drugim dala prilika do versko-umetniškega užitka, se tam radi prevelikih tiskovnih stroškov ni dalo ugoditi. Poslali so jo nam, da jo priobči "Ave Maria."

Radi to storimo. Saj mi Amerikanci smo glede dobrih iger vedno v veliki zadregi. Vsak "šund," poberemo in vprizorjen na vse pretege hvalimo. "Skrivnosti sv. maše," kakor že povedano, niso za vsak oder, za vsak ameriško-slovenski še najmanj. Vendar imamo nekatere prav izvežbane dramske odseke, ki se bodo upali tudi te igre lotiti. Religijozno-umetniški užitek bo brez dvoma večji, kot od tucata drugih. Morda z njeno vprizoritvijo spodbudimo kakega Angleža, da priredi angleški prevod. Naša angleška katoliška javnost je, kakor videti, še posebno željna in žejna te vrste verskih iger. To se vidi iz tega, ker "White sister" (Bela sestra) v naših velikih centrih po cele mesece predstavljajo. Pri praznem gledališču bi jo gotovo ne. Dasi je v celoti strogo katoliškega značaja, jo tudi drugoverci v velikem številu posečajo.

Predno podamo M. Elizabetino prestavo "Skrivnosti sv. maše," se nam zdi radi boljšega umevanja njene globoke vsebine potrebno, igro razložiti. Nam nepoznan podlistkar ljubljanskega "Slovenca" jo je takole obrazložil:

(Dalje sledi.)

Molitveni apostolat za februarij.

Rev. John Plaznik.

Za katoliška vseučilišča.

Velika vseučilišča, katera imajo za seboj slavno zgodovino, so bila ustanovljena pod vplivom katoliške cerkve. Katoliška cerkev je bila vedno velika pospeševaljica vednosti in znanosti.

V današnjih časih je veliko takih učnih zavodov, zlasti med nami, kjer ne pripoznavajo Kristusove cerkve in jo celo zasmejujejo; uče pogubonosne nauke, kar javno. Vsi poznate nesramne nauke ku kluks klanov. Njihov namen je očrniti in iztrebiti katoliško cerkev iz Amerike. Poslužujejo se najgrših sredstev. Če si videl pred kratkem sliko ustanovitelja tega društva v nekem čikaškem listu, si moral že iz slike spoznati, da je to moralno pokvarjen lopov, zmožen vsake hudobije. Ti ljudje pa stegajo svoje roke tudi po ameriških učnih zavodih, kjer imajo že veliko privržencev. Baje so kupili celo neko vseučilišče v državi Indiana. Da se prepereči njihovo satansko delo, da rešimo mladino pred njih vplivom, to mladino, katera bo vodila narod v bodočnosti, je silno važno in potrebno, da je dovolj dobrih šol, kjer ne bodo krivi preroki trgali iz src slušateljev svetih resnic in jim mesto njih podajali materialističnih nauk. Šole jim morajo navdihniti pravo spoštovanje do resnice.

Kako zelo je potrebno, da so visokošolci vzgojeni v katoliškem duhu, vidimo najbolj pri zdravnikih. Kadar si bolan, si popolnoma v zdravnikovih rokah. Če ni dovolj skušen, ga ne bo vest pekla, če te slučajno zastru-

pi, ker se ne boji Boga. Natvezil ti bo lahko, da imaš različne bolezni, ti dajal razna ničvredna zdravila, morda več let, samo, da bo zaslužil denar. Ne bo se brigal, da bi te pošteno preiskal in ti pomagal, kar najbolje zna. Zdravnik pa, kateri je vzgojen v strahu do Boga, ne bo najprej mislil na svoj zaslužek, ampak ti bo pomagal, kar bo največ mogel. Veliko je operacij, katere so

iti niso pustili, da bi ti profesorji učili, da se sme v gotovih slučajih otroka umoriti.

Ko boš zelo bolan, se tega morda ne boš zavedal. Nisi se še spravil s svojim Bogom, ker ne misliš ne ti in ne tvoji sorodniki, da bi bila kaka nevarnost. Zdravnik te bo tolažil in pravil, da ni nič hudega. Tako boš morda nepripravljen umrl, ker te zdravnik ni maral opozoriti, ker bi smatral za zločin, če bi ti kdo rekel, da boš umrl. Zgodi se tudi večkrat, da zdravnik strogo prepove komu k bolniku. Duhovnik bi ga obiskal, pa ga nekatoliška postrežkinja ne pusti v sobo.

Katoliških vseučilišč je pri nas več. Nevarnost je pa, da bodo morala polagoma zaspiti. Stroški so velikanski, dohodki pa mali. Jezuitsko vseučilišče v mestu Chicago je imelo vsako leto nad štirideset tisoč dolarjev zgube. Morali bi je zapreti, da ni nadškof sprejel zavoda v svoje varstvo.

Kadar je toraj kolekta za katoliško vseučilišče, vedi, za kaj gre. Da pa bodo katoliški mladeniči obiskovali katoliške zavode in da bodo ti zavodi vstrajali, k temu bodo pomagale tudi naše molitve.

Molitev vsakdanjega jutranjega darovanja.

O presveto srce Jezusovo! Po rokah prečiste device Marije ti darujem vse molitve, dela in trpljenje današnjega dne. Prvič, v spravo za vsa razžaljenja, katera trpiš v zakramentu presvete-ga Rešnjega Telesa, drugič, za katoliška vseučilišča.

Rev. P. Evstahij. O. F. M.

Prej in sedaj.

Časi so minuli,
ni jih več nazaj,
cveti se osuli,
proč je zlati maj!

Vse je kakor sanje,
kar bilo nekoč,
zginil sreče dan je,
vlada trda noč . . .

Zloba drzno stopa,
ni ji mar grobov . . .!
Kdaj boš spet, Evropa,
belih dom duhov ?! — —

tako prepovedane, da ne more dobiti odveze tisti, kateri operacijo zvrši, kateri se da operirati in tisti, kateri je operacijo navetoval. Zdravnik, kateri je vzgojen na katoliškem vseučilišču, je edini, kateri ne bo nasvetoval takih operacij, niti jih izvršil. Katoliško vseučilišče v Milwaukee je pred kratkim zgubilo nekaj svetnih profesorjev, ker jezu-

ZGODBE OTROK, ki so mater iskali.

H. B.

GIOVANNI PAPINI

V zadnjih desetletjih preteklega stoletja se je pojavila v Ameriki nova modroslovna struja, takoimenovani pragmatizem. Pragmatizem je grška beseda, ki pomeni po naše delo, dejanje, pa tudi korist. Ta poslednji pomen je bil pri izbiri imena pragmatizem merodajen. Pragmatizem, kakor je to modroslovno strujo krstil C. S. Pierce, uči, da je resnično le to kar je koristno. O resnici, kot nečem, ki bi imelo samosvojo vrednost, se po nauku pragmatistov ne more govoriti. Edini polnomočni dokaz, da je to ali ono res, je ta, če je prestalo svojo praktično skušnjo, če je vporabno. To, kar je koristno je tudi resnično in samo to, pravijo pragmatisti. Mi pa pravimo, kar je resnično, je tudi koristno in samo to. Tedaj čisto nasprotno. Da je pragmatizem zrasel na ameriških tleh, se ni čuditi. Amerikanci vse po tem presojujejo, koliko nose; tudi resnico.

Ta nauk sam na sebi ni naperjen proti Bogu, večni resnici. Resnica, da je Bog, je ena tistih, ki je najbolje in z največjo odliko prestala skušnjo praktične vporabljenosti. Ona je skalnati temelj vse človeške sreče. Kot tako izpričuje vsa dosedanja zgodovina človeške družbe. A žalibog ne manjka raznih zaslepljenec, ki to, kljub vsem živim dokazom zgodovine, taje. Celó tako daleč so nekateri v svoji slepoti zabredli, da smatrajo resnico bivanja božjega za največje zlo. Mej temi zaslepljenci je veliko

pragmatistov samih. Mnogi izmed njih so namreč ravno radi tega, ker po njih mnenju večna resnica, Bog, nima nikake praktične vrednosti, postali ateisti, brezbožneži.

Mej temi je bil tudi eden največjih sodobnih italijanskih mislecev Giovanni Papini. Rodil se je v Florenci l. 1881. Prav takrat, ko je on študiral, je pragmatizem, poleg drugih modroslovnih teorij, vsevetel tudi na evropskih vseučiliščih. Ni nam znano, kdo je Papinija otroval z njim. Gotovo je, da je v devetdesetih letih minulega stoletja veljal ne samo za najprominentnejšega italijanskega, ampak sploh za največjega izmed živčih pragmatistov. Resnica o bivanju božjem po njegovem takratnem pojmovanju ni imela nikakega praktičnega pomena, nikake vporabnosti, zato mu ni bila renica, temveč laž. Papini je bil takrat, kakor sam priznava, popoln ateist, ki je o Kristusu tako bogokletno pisal, kakor morda še noben evropejec dozdej.

Šest let je vodil boj proti Bogu, boj na življenje in smrt. Po šestih letih vročega boja, ga najdemo v poletni vročini zunaj na deželi. V samotni, v senčnatem gaju sedi in piše—Storia di Cristo, življenje Kristusovo. Ne piše ga kot kak Renan, ne več kot sovražnik Kristusov, ne kot Savel, ampak kot Pavel. Štiri sv. evangelije ima v roki. Bere, misli. V svoji bujni italijanski in še pesniški domišljiji išče izrazov, kako bi

mogel priprosto evangeljsko podobo o njem brez škode resnice razvajanemu modernemu človeku kolikor mogoče simpatično napraviti, da bi tudi novodobni Hierodi vrgli od sebe bodalo in po tolikih zablodah z njim padli pred Kristusa kolena, ter ga molili. Kakor je prišel do tega, nam žal ne pove. Pravi, da bi bilo deloma predolgo, ko bi hotel vse natanko povedati, deloma pa pretežko. A da je zopet našel Kristusa, in sicer Kristusa kakor še živi v sv. katoliški cerkvi, o tem solnčnojasno priča njegovo: "Življenje Kristusovo," ki je v kratkem času doživelo najmanj štiri italijanske izdaje. Jaz imam v rokah četrto. Prestavljeno je že v en tucat drugih jezikov. Od lanskega marca do avgusta je izšlo devet angelških izdaj. Redke so knjige in njih pisatelji, ki bi imeli to srečo. Seveda jo tudi malokateri oz. malokatera tako zasluzi, kakor ta.

Poslušajmo, kaj ta mož zdaj misli o tistem Kristusu, ki ga je prej iz polnega srca sovražil!

Že pet sto let, tako pravi, svobodomisleci, ki so dezertirali iz Kristusove armade, naravnost besne, da bi ga drugič ubili—v ljudskih srcih. Razni učeni Pavlihe so že rajali in se radovali, da je Kristus božji Sin v zadnjih vzdihih, da ga bodo zdaj zdaj ponesli v grob. Kaj je prav za prav bil, v tem si niso bili na jasnem; ali naravno vzvišen človek, ki ga je legenda ožarila z božjim sijajem.

jem, ali kak prefriganec, ki je znal s svojimi orijentalškimi vražami ljudstvo pošteno za nos vleči, ali duševno nenormalen, ki je trpel na fiksnih ideji, da je božji sin; če ni sploh le izrodek bujne orijentalške domišljije in da v resnici nikoli živel ni. Pač pa so bili vsi edini v tem, da o Kristusu božjem Sinu ne more biti več govora. Kot tak je za mislečega človeka mrtev. Živi le še v srcih neukega ljudstva. Dolžnost inteligentnih voditeljev ljudstva je, da ga ubijejo še tam.

Toda kdo naj zavzame njegovo mesto? Ljudske mase brez vere, to bi bila za nas nadljudi malo prenevarna družba. Predno njih doseданjemu maliku, Kristusu "bogu," damo zadnjo, smrtno brco in ga za vselej in na celi črti pokopljemo, moramo ljudskim masam priskrbeti kak verski surrogat, nadomestek. Res so jih začeli v takem številu producirati, kakor tja proti koncu vojske, ko je že vsega pravega blaga zmanjkalo. Vera resnice, vera svobodomiselstva, vera proletarijata, vera humanitete, vera patrijotizma, vera imperijalizma, vera racionalizma, vera naturalizma, vera lepote, vera solidarizma, vera v sebe, vera v bodočnosti itd. itd. Ves ta plevel je pognal iz umskih gredic raznih "modroslovcev". Ker so pa ljudske mase s svojim zdravim naravnim razumom hitro spoznale, da so to slabi surrogati vere v Kristusa, mej njimi niso našli odjemalcev.

Videč, da ima ljudstvo vendar še toliko pameti, da se ne zadovolji z vsakim "šundom," so jeli skrupucati nove, krščanstvu vsaj nekoliko podobne vere. Zopet so začele poganjati kakor gobe po dežju: teozofizem, okultizem, spiritizem, budizem itd. itd. Tudi te niso vlekile, kakor so si njih fabrikanti želeli. Kak tisoč brezdeljnih žensk, pravi pisatelj, in nekaj dvonogatih oslov se jih je oklenilo, to je bilo vse. Zato je bila pa domišljija tistih, ki so

Kristusovega pogreba in njegove vere tako težko čakali, toliko večja. Nemški filozof Nietzsche, je že čul žvenketanje lopat Kristusovih grobarjev in duhal smrad njegovega razkrajanja. A predno je ta, od lumparije ves izmozgan in sifilitičen "nadžlovek" popolnoma zgubil pamet in našel zadnje pribežališče v norišnici, pod oskrbo usmiljenih sester, ki jih je prej kot živ vrag sovražil, ga je ugasujoča pamet še enkrat obsijala. Njegovo zadnje pismo je nosilo vsklik—Križani!

Toliko časa, toliko duševne energije so ti Kristusovi grobarji potrošili, da bi ga kolikor mogoče globoko zakopali, ter zabrisali zadnjo sled za njim. Zastonj! On še živi, njegov spomin je vsepovsod: na stenah cerkva in šol, na zvonikih in mrliških krstah. Milijoni razpel nam kličejo v spomin njegovo smrt. Naj se započne kar hoče proti njemu, on je in ostane začetek in konec, mejnik človeške zgodovine, ki jo deli v dva dela, ono pred njim in ono za njim. Naša doba, naša civilizacija, naše življenje se začinja z rojstvom Kristusovim. Tisto, kar je bilo pred njim, je pač bilo. Ne rečem, deloma je bilo dobro in lepo, a bilo je, ni več, za nas je mrtvo. Cezar je v svojem času užival večji sloves kot Kristus v svojem. Platon je kot učenjak bolj slovel kot Kristus. A kdo se danes ogreva za ali proti Cezarju? Kje so platonisti in antiplatonisti. Kristus še živi. Vsa bojna zgodovina krščanskih narodov je danes in je bila vedno osredotočena okoli: Za in proti Kristusu. Morda ni bil noben čas tako razdeljen po Kristusu, kakor je današnji, pa tudi noben tako potreben Kristusa kot današnji...

Ljudje božji, ne pozabite, da tako piše o Kristusu mož, ki je bil še pred malo leti eden največjih gromovnikov proti njemu, generalštabni šef armad, ki so ga na vsa način hoteli ubiti in pokopati v grob, iz katerega bi naj

več ne vstal. Papini tega ni pisal iz kakih koristolovnih namenov. Sam pravi, da ni padel pred Križanega na kolena radi lagodnosti življenja, ker dobro ve, da ga poslej čakajo še večje žrtve, če hoče s Kristusom živeti. Ni padel predenj radi tega, ker bi mu zahajajoče življenje več ničesar ne nudilo. Saj je še v polnosti možkih let. Komaj tri in štirideset jih ima. Padel je predenj, ker je videl, kako je on, ki je življenje, zaničevan, zasramovan, pozabljen. Da se ga spominja, da ga brani, njega, na katerega bi bil prej tako rad pozabil, ga tako rad ubil, to mu je stisnilo pero v roke, da je začel pisati njegovo življenje. In to, da bi še koga drugzega privedel do spoznanja, ki je njega prisililo na kolena. Upanje ga ni varalo. Njegovo "Življenje Kristusovo" je pravi apostoljski misijonar mej takimi, ki so vsem drugim misijonarjem nedostopni. Ne pridiga jim zastonj. Mnogo izmej njih je že pohitelo za pisateljem, nazaj v objem Križanega.

"Molti l' hanno lasciato perche non l' hanno mai conosciuto — Mnogi so ga zapustili, ker ga niso nikoli spoznali." S temi besedami zaključuje pisatelj svoj uvod. V resnici, kdo zapusti Kristusa, potem, ko ga je enkrat spoznal. Nihče! Ni mogoče, vsaj pri pametnem človeku ne. Kdo, ki mu razsušene ustnice drhte po hladni studenčnici, se bo sklonil k umazani mlaki, ako ima pred seboj kristalno čisti studenec? Samo pujski in taki, ki so z njimi v sorodu, kakor naši socialisti. Oni pač kriče: Izpusti nam Barabo, naš človek je, na križ s Kristusom! Kristus pa ljubeče govori: Oče odpusti jim . . . Ko bi ne prosil, bi jim morala nesramna in bogokletna usta že zdavnaj onemeti. A pride čas, ko jim jih bo zamašil, čim delj čaka, tim bolj temeljito. Usoda babilonskega stolpa se v zgodovini narodov vedno ponavlja . . .

Naš slovenski Karmel.

H. B.
(Dalje.)

Osirotela samostanska družina res ni kakor so druge družine, ki so pokopale mater. Otroci teh za umrlo materjo ne morejo drugzega pričakovati, kakor mačehe. Mačeha zdaleka ni tako na dobrem glasu, kakor mati. So izjeme, a samo izjeme. Pravilo je proti njej. Nemci pravijo, da je mačeha najboljša mrtva. Portugalci ji smrti ravno ne želijo, pač pa so mnenja, da je grenka, četudi s sladkorjem posuta. Podobnih misli so drugi narodi. To je gotovo, da je telesna mati z materinskim srcem samo ena. Duhovnih je pa več. Za materjo dobi samostanska družina lahko zopet mater. Tudi osirotela samostanska družina slovenskega Karmela je bila po smrti M. Marije Terezije Jezusove tako srečna. Dne 17. aprila 1019. so sestre pod predsedstvom knezoškofa Dr. Jegliča izvolile novo prednico M. Jožefa Terezijo Matere božje.

Po drugih samostanih, kjer podložne in predstojnice predstavljajo iz samostana v samostan, vlada ob takih prilikah nervozno ugibanje, katero bodo tiste, ki imajo "štimo", določile za novo prednico. In ko jo dobijo, tako hodijo okrog nje, kakor stara mati okrog "ta mlade", da jo spozna in se ve po tem ravnati, da ne pride do kakega neljubega nasprotstva. V Karmelih tega ni, vsaj v takih ne, ki so že popolnoma samostojni. V njih vse vedo, da bo ena izmed domačih, tista, ki jo bodo same izvolile. Ker se mej seboj dobro poznajo, jim ugiba je, katera bo najboljša, pač ne dela posebnih težav. In katero izvolijo, je znamenje, da jo imajo za najboljšo fotografijo rajne. Z večino glasov, ki jih oddajo zanjo, je že združena tudi večina src. Zato se takoj po izvolitvi

začne v Karmelu zopet prejšnje živahno življenje, kakor v panju, ki je dobil matico. To je za mirni potek duhovnega življenja gotovo velike vrednosti, ker ga nič ne razburja ali ovira.

Najbolj čuti spremembo nova prednica, ki dobi s tem obširnejši in odgovornejši delokrog; posebno še, če prej ni bila vpeljana v samostansko predstojniško in gospodarsko poslovanje. M. Jožefa Terezija tudi v tem ni bila več novinka. Bila je že delj časa podpredstojnica in začasa dolgotrajne boleznirajne dejansko predstojnica. Njeno stališče se je tedaj z izvolitvijo le pravno, ne pa dejansko spremenilo. Kajpada ji zavest, da je zdaj sama za vse odgovorna, ni bila ravno prijetna. Vendar pa tudi ne preveč grenka, ker so ji njene podložne na vse mogoče načine skušale olajšati novo breme.

Ker še živi, nam zgodovina nič ne poroča, po kakih potih je hodila proti Karmelu. Šele po njeni smrti bo samostanska kronika kaj vedela povedati o tem. Naši točasni viri nam jo opisujejo le kot mamico sredi udanih ji hčera. Z njimi je delila veselje in žalost skozi celih dvanajst let. Ne enega na drugzega ni manjkalo v teh dolgih letih. Deloma je oboje prihajalo od znotraj, deloma od zunaj.

Svetni ljudje mislijo, da mora biti samostansko življenje sila enolično in dolgočasno, posebno še življenje karmeličank. Seveda tako mislijo le svetni, oz. bolje povedano posvetni ljudje, ki jim duhovno življenje sploh ni življenje, ampak le počasna smrt, kakor smrt narave v pozni in pusti jeseni. Kako se motijo. Ali ni ravno duhovno življenje edino vredno življenja in tim bolj, čim bolj duhovno je?

Saj pravo, resnično življenje, je samo v Bogu, izven nje ga le umiranje in smrt. Da so bili svetniki največji veseljaki, v dobrem pomenu besede, je dognana stvar. Žalosten svetnik je pač en žalosten svetnik, je dejal nekoč sv. Frančišek Sal. Prisnostni znak prave svetosti je veselost, je dejal neki učen jezuit. Kolkor bolj je kdo s svetniki "v žlahiti", toliko bolj vesel in srečen je. Premišljevalni redovi so v najbližjem sorodstvu z njimi. Mi, ki moramo polovico svojega življenja zunaj mej svetom preživeti in gledati kisle obraze posvetnih ljudi, se moramo včasih sami bolj kislo držati. Saj je že stari Seneka in za njim Tomaž Kempčan dejal: Quoties in ter homines fui, minor homo redii. Kadar sem bil mej ljudmi, sem se slabši vrnil. Dosledno tudi bolj čmerikav.

Samostansko življenje premišljevalni redov bi primeral življenju nedolžnega otroka, ki še ne ve in ne okuša, da je zemlja solzna dolina. Otroku so pota življenja še z rožami posuta. Trnja in kač pod njimi ne vidi. Komaj se mu je eno veselo upanje spolnilo, že mu zasveti druga zvezda. Vzemimo starokrajskega otroka. Ko ga je pritiskajoči mraz pregnal iz narave, začne šteti dneve do Miklvaža in sanja, kaj mu bo vse prinesel. Komaj ga je ta obdaril, mu že v dalji zasveti sv. večer z jaslicami in "Kristkindelnom". Njemu sledeči predpust je sicer zanj pust, a za njim pride kmalu pomlad, ko prve trobentice zatrobije v kaki obsojni meji in zvončki zazvone. Potem je pa zopet kmalu velika noč s piruhi. Za njo maj, z bohotno zelenimi in cvetočimi livadami. Temu kmalu slede binkošti, čas sv. birme. Kdo je to odpravil je že prvo sv. obhajilo na

obzorju. Ako ne upa, da bo šel tisto leto, nestrpno čaka počitnic. Takrat začne že na drevju kaj rdečeti ali rumeneti. Koliko je pa še drugega vmes, kar z veseljem pričakuje: materinega, očetovega godu itd.

Podobno nedolžno, samo bolj duhovno veselje, se vrsti po samostanih premišljevavnih redov. Komaj je eden težko pričakovani cerkveni praznik minil, že se oko in srce s svojim neugnanim koprnenjem obrne v daljavo proti drugemu. Pomenljivi prazniki cerkvenega leta so po takih samostanih vedno dnevi težkega pričakovanja in radostnega uživanja ko pridejo. Vmes so razni redovni prazniki in jubileji, katerih redovna oseba, ki ima srce za svoj red, s prav takim veseljem pričakuje. In radostni dogodki v družini. Za dnem preobleke pride dan obljub. Za obljubami njih obletnice, morda pet in dvajsetletnica te ali one sestre, če ne celo prednice. Vse že dolgo naprej misli, se giblje in dela, kako jo bo ta slovenski dan razveselilo.

V takem radostnem pričakovanju in prazniškem razpoloženju so tudi karmelskim hčeram na Selu potekali dnevi in leta, potem ko so M. Marijo Terezijo izročile nemi grobnici na samostanskem vrtu. Posebno slovesno so praznovale srebrni jubilej obljube svoje nove matere na praznik sv. Jožefa 1914. To je največji družinski praznik. Vse je že dolgo prej na delu, da ji za ta dan pokloni kak dar, v znamenje hvaležnosti. Za njim je prišel 12. junija istega leta srebrni jubilej vstanovitve slovenskega Karmela, ki so ga prav tako slovesno proslavile in se radovale raznovrstnih darov, ki so za ta dan prišli od zunaj, v znak priznanja njih tihega, a vspešnega dela za cerkev in narod. Ta dan je tudi grobnica oživila. Bila je vsa v cve-

tju, iz hvaležnosti do rajnih prednic ter njunega požrtvovalnega dela in lepih uspehov, ki so se jih ta dan radovale sestre in prijatelji samostana, ter hvalili Boga zanje.

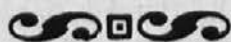
Pa tudi ob drugih navadnih prilikah sicer tako tihi Karmel večkrat oživi, kakor panj, ki se pripravlja na roj. Potrebno je to, po samostanih premišljevavnih redov dvakrat potrebno. Človek je pač, kakor je rekel neki modroslovec, ens risibile, bitje, ki se smeje. To je njegov ločilni znak od živali. Ker redovnik, redovnica ostane človek, jima ne more tega nihče zameriti. Samostan, kjer bi ne bilo videti smehljajočih obrazov in ob gotovem času ne slišati radostnega kramljanja in smejanja, bi bil podoben nezabeljenim žgancem, ki nikomur ne gredo posebno v slast. Veselje in smeh sta zabela človeškega življenja. Le kdor ima napačne pojme o človeku in samostanskem življenju, se more nad tem spodtikati, ter z nekim strahom gledati proti samostanu, kakor proti mrtvašnici. Včasih se taki dobe tudi mej sicer dobromislečimi, ki bi nazadnje še sami radi stopili v samostan. Tako pripoveduje kronika slovenskega Karmela o neki kandidatini, ki jo je vleklo v karmeljsko samoto, a ker je bila rada vesela, se je dolgo vpirala tej misli. Ko jo je nazadnje le premagalo, je z nekim strahom prestopila samostanski prag, češ zdaj je pa konec, veselje proč je proč. Odslej se bom morala držati kakor “namalan piš me v uh”. Toda ko zasliši v pralnici veselo kramljanje in smejanje in štorckljanje s “čolni”, to je lesenimi cokljami, ki jih sestre nosijo, se oddahne in vesela zdihne: “No, hvala Bogu, smejala se bom še lahko!”

Toda premišljevavni redovi ne živijo samo Bogu in sebi. Tudi gle-

de tega ima svet popolnoma zmotne pojme o njih, kakor smo že povedali. Kakor dober otrok čuti in deli veselje in žalost s svojo materjo, tako se te svetu popolnoma odmrle duše vesele s svojo materjo Cerkvijo in jokajo z njo. Njen Te Deum in Magnificat, njen Miserere in Lamentacije, se ne odbijajo ob samostanskem zidovju, ampak vedno najdejo odmev v njih sočutnih srcih. Hvalnice, spravne, prosilne molitve se dvigajo proti nebu iz tihih celih in izpred tabernakeljna; kakoršno je pač poročilo, ki je dospelo v samostan. Ravno v tem obstoji tisti velikanski, dasi morda nevidni, socialni pomen premišljevavnih redov. Kolikokrat se ta ali ona zmaga božje stvari pripisuje zunanjim činiteljem. Nje svet slavi, njim postavlja spomenike. V resnici je bilo pa morda delo goreče molitve in tihih žrtev teh v Bogu živečih duš, ki so na videz tako mrtve mrtve za človeško družbo.

Hčere našega slovenskega Karmela so ves čas častno vršile ta apostolat. Veselile so se njegovih uspehov in žalovale nad neuspehi, ki jih je povzročila prevelika človeška hudobija. Ko je kmalu ob izbruhu svetovne vojske počilo srce svetniškemu papežu Piju X., se je cela samostanska družina kot strnjena molitvena armada zbirala pred tabernakeljnom, da izprosi zamrlemu vidnemu namestniku Kristusovemu enakovrednega naslednika. In ko je dospela vesela vest: Habemus Papam! Imamo papeža, Benedikta XV., je tudi ona radostno zapela: Te Deum! Isto se je zgodilo, ko so temu neumornemu mirovnemu klicarju onemele ustnice, da v božjem miru vsaj sam najde, kar je svetu zastonj pridigal in je sedanji papež prijel za krmilo ladjice sv. Petra.

(Dalje.)

O ljudeh na zvezdah.

Rev. P. Bernard Ambrožič, O.F.M.

Še više — na tretji stopnji — stoji žival. Poleg lastnosti prve in druge stopnje — kamna in rastline, ima tudi čutno življenje, ki jo dviga visoko nad stopnjo rastline. Žival se oglasi, če je lačna, zakriči, čo je vdariš, rastlina ne da od sebe nobenega znamenja, da čuti različne nazgode, ki jo zadenejo.

Na zadnji in najvišji — na četrtri — stopnji stoji človek kot krona vidnega stvarjenja. Nima samo čutnega življenja kakor žival — obdarjen je z neumrjočo dušo, ki je duh in ima um in prosto voljo. Človek je bitje, ki je nekakšna združitev zemeljske vidne snovi z nevidnim duhovnim stvarjenjem.

Višjega bitja od človeka tukaj na zemlji ne poznamo. Mislimo si pa prav lahko, da bi taka bitja živela. Le za eno tako stvar na višji stopnji vemo, ali ta ne živi na zemlji, da bi jo videli. Katera je tista stvar? Katekizem nam odgovarja takole: "Angeli so zgolj duhovi, to je take stvari, ki imajo um in prosto voljo, telesa pa ne."

Predno nadaljujemo svoje sklepanje, se ozrimo še enkrat v oni četverni red v vidni naravi okoli sebe!

Ali je meja med eno in drugo onih stopenj vedno popolnoma jasno in razločno potegnjena? Meja med mrtvo snovjo in rastlino, med rastlino in živaljo, med živaljo in človekom?

Nasprotno! Včasih je meja jako nejasna in nerazločna. Vsaka vrsta ima zopet sama v sebi mnogo podrejenih vrst in stopenj. Koliko razlike v mrtvi snovi, v zemeljskih plasteh, v vodi in v zra-

ku! Koliko različnosti v rastlinstvu, koliko zopet v živalstvu! Nekatero vrste v rastlinstvu ali živalstvu stoje še nizko, da bi jih skoraj prišteval eni vrsti niže, druge se pa že bližajo navzgor popolnejši stopnji.

So bitja, o katerih je težko reči, so li mrtva snov, ali so rastline. So živali, ki so tako malo živalim podobne, da bi človek mislil — to so rastline. Taka stvar je na priliko goba, s katero brišemo šolske table, stekla na oknih in podobne reči. Mislil bi, da je rastlina, v resnici pa sestoji iz samih majčkenih živalic.

No in nazadnje — tudi prehod med živaljo in človekom na oči ni posebno oster. Vsaj nekatere živali, namreč gotova vrsta opic, so po telesu zelo podobne človeku.

Saj je več ko dovolj znano, da nekateri ljudje, celo učenjaki, med človekom in tistimi opicami ne najdejo nobene bistvene razlike. Opica se jim zdi človek in človek se jim zdi opica. Seveda, no — s pametjo in z neumrjočo dušo taki ljudje nočejo računati, zato tudi oboje taje. Da, če bi človek ne imel duše, bi bil pa res opica — pa še prav grda, nečedna opica . . .

Tako torej vidimo, da se v prvih štirih stopnjah vse prav lepo preliva drugo v drugo. Med četrto in peto stopnjo, med človekom in angelom, pa najdemo mogočno, nepremosteno razliko. Med obema zija velik prepad kakor med enim in drugim bregom globoke reke.

Ali bi ne bilo mogoče tudi v tem primeru ustvariti razne vmesne stopnje?

Gotovo bi bilo mogoče. Naša telesa niso nujno taka kakoršna so. Lahko bi bila bolj fina, okretna, spretna, lahka, bolj zdrava, bolj krepka itd. Saj je tudi zrak mrtva snov, materija, toplota in elektrika tudi — pa vendar, kako se te snovi razlikujejo od našega telesa, v katerem živi in deluje naša nesnovna, neumrljiva duša!

Tudi naš človeški razum bi bil lahko mnogo drugačnejši — boljši ali slabši. Sicer vidimo moč razuma v raznih glavah zelo različno. Vendar — od najrazumnejšega človeka do angela — koliko vmesnih stopenj in prehodov bi bilo še mogočih!

Zakaj neki ni Bog ustvaril tudi takih bitij? Zakaj ni naredil vmesnih stopenj od človeka do angela?

Ne vemo — to ve Bog sam.

Vendar — morebiti jih je pa naredil. Tu na naši zemlji jih sicer ni, drugače bi jih morali kje najti. Ne mogla bi nam ostati skrita. Taka bitja sicer žive v sanjah in v domišljiji, toda vsak ve, da so gozdne vile, povodni mož in palčki — škrateljčki le pravljični junaki.

Ali že samo dejstvo, da živijo v naši domišljiji, dokazuje, kako zelo zelo se strinja zgornja misel s celo našo naravo.

Toda če takih in podobnih bitij ni na naši zemlji, so pa prav lahko na drugih svetovih. Med človekom in angelom je mogočih morda milijon vmesnih oblik, zvezd je pa tudi toliko in več.

Na vsak način je v vesoljstvu dana možnost, da je Stvarnik takorekoč izčrpal svojo stvariteljsko moč in je napravil čudovito

lestvico vseskozi — od kamna preko rastline in živali in človeka — tja gori do nadangela Mihaela — !

Lahko je to naredil, prav lahko, samo če je — hotel.

* * *

Poglejmo sedaj še v duhovni svet! Tudi tu bomo našli marsikaj takega, kar nas bo potrjevalo v misli, da bivajo na zvezdah ljudje.

Čemu je Bog ustvaril s pame-tjo obdarjena bitja?

Saj znamo odgovore iz kateki-zma.

Čemu je Bog ustvaril angele?

Čemu je Bog ustvaril človeka?

Toda — ali ta bitja tudi vsa enako izpolnjujejo božjo voljo? Ali vsa enako dosežejo namen, za katerega so ustvarjena?

Žal, reči moramo, da ne. Tudi v tem primeru najdemo mnogo stopenj in različnosti. Poglejmo nekoliko v podrobnosti!

Angeli v nebesih, kolikor je ostalo dobrih in Bogu zvestih, natančno izpolnjujejo voljo božjo. Popolnoma so dosegli namen, za katerega so ustvarjeni.

Hudi duhovi v peklju, odpadli, nezvesti angeli, so popolnoma zgrešili svoj cilj in namen. Namesto zveličanja so si izvolili pogubljenje, namesto ljubezni do Boga so si izbrali večno sovražstvo do njega. Nikoli ne bo mogoče popraviti strašne nerodnosti, ki so jo zagrešili z uporom proti Najvišjemu.

Vmes med angeli in hudiči smo pa mi ljudje na zemlji. Nekateri se nagibajo in dvigajo navzgor proti angelom — s čednostnim življenjem skušajo doseči angel-sko svetost in popolnost, v kolikor je človeku to sploh mogoče. Drugi silijo navzdol proti peklju, proti hudobnemu duhu.

Zanemarjajo in prelamljajo po stavo božjo in kopičijo greh na greh. Ponavljajo z uporno misli-jo in z uporno besedo odpoved zavrženih angelov: "Ne bom slu-žil —"

Skoraj bi rekel, da ljudje na zemlji velikansko brezdno, ki zi-ja med angeli in hudiči, popolno-ma premoste. Seveda je tu govor samo v duhovnem smislu. Nekate-ri ljudje so res skoraj angeli, dru-gi so res skoraj hudiči, kar izra-žamo dostikrat že v svojem vsak-danjem govoru. Mnogi drugi so pa vmes med obojno skrajnostjo — stopnjo za stopnjo.

Kljub temu moramo z žalostjo reči, da se tukaj na zemlji božja volja v obče le prav slabo spol-njuje. Že s prvim grehom je člo-vek zgrešil svoj cilj. Od tiste-ga trenutka dalje je vzeskozi to-liko nezvestobe v solzni dolini, da si skoraj ne moremo misliti, da bi Bog s posebnim zadovoljstvom gledal sem doli na našo zemljo.

Kaj pa če bi se bilo človeštvo drugače odločilo in bi ne bilo z grehom odpadlo od Boga?

O, bilo bi seveda precej dru-gače na svetu! Toda ker se to na našem planetu ni zgodilo, se je pa morda na drugih. Kaj nam brani misliti in verjeti, da so na drugih planetih gori med zvezda-mi pametna bitja, ki vse lepše in zvestejše izpolnjujejo voljo božjo nego mi nesrečni odpadniki na zemlji? Na tiste svetove se božjo oko z vse večjo dopadljivostjo o-zira nego doli k nam.

Človek se kar razveseli ob mi-sli, da morda na kakem drugem svetu lepše in zvesteje služijo Bo-gu, ko je na naši zemlji videti to-liko mrzlotne in nezvestobe. —

Da, take svetove je Bog prav lahko ustvaril, samo če jih je — hotel.

* * *

Glejte, naša učiteljica filozofi-ja nam je dala obširen odgovor. V fizičnem, v snovnem, v moral-nem, v duhovnem svetu smo na-šli dovolj verjetnosti, da bivajo ljudje na nekaterih zvezdah. U-gibali in uganili smo tudi, kakšni bi tisti ljudje utegnili biti. Vse, kar smo natuhtali, se nam zdi ja-ko verjetno.

V.

Da, vse to se mi zdi zelo verjet-no! Toda samo verjetno, gotovih dokazov ni mogoče povedati.

Poprej, ko smo začeli filzofi-rati, se nam je zdelo zoper božjo modrost—toliko svetov, pa praz-nih in mrtvih. Spet je pa mogo-če, da pride kak filozof drugač-nih misli in nam bo vso našo do-sedanjo stavbo podrl.

Ali je pa to mogoče? Bomo vi-deli. Kar poslušajmo ga in čujmo, kaj nam bo povedal. Če bo nje-gova beseda bolj prepričevalna, se bomo oklenili njegovih misli in bomo prejšnje zavrgli. Ker biva-nje ljudi na zvezdah ni nobena verska resnica, je najboljšje, da verjamemo tistemu, ki zna svojo trditev ali vsaj svojo misel bolj trdno podpreti.

Takole bi nas morda prepriče-val.

Pravite, da bi bilo zoper božjo modrost — toliko zvezd, pa pu-stih in praznih? Toda — ali ste pomislili, zakaj tako pravite?

Zato, ker merite vse s svojo majhno in slabotno pametjo — pa hočete to majhno merilo tudi gospodu Bogu v roke potisniti. Vendar pomislite, ljubi moji, da je v vaših očeh marsikaj velikan-sko, ogromno, kar je v očeh bož-jih majhno, neznatno, nizko.

Pravite, da se ne izplača tako velikanska stavba samo zavoljo ljudi na zemlji. No, res bi se ne izplačalo, ako bi bil naredil to kak človek. Tudi bi se ne izpla-čalo če bi bil Bog bitje vaše vr-ste. Preveč truda bi bilo za de-lavca, za Stvarnika, pa premalo uspeha.

Toda — ali stane Boga kaj tru-da — ustvariti tako svetovje? Ali je ustvaril Bog z drugim oro-djem milijone zvezd pod nebom kakor recimo zenico v tvojem o-česu, katera se po tvojih mislih tako bogato izplača? Ali ni bilo treba za oboje enega in istega o-rodja ene in iste besede — pa sa-mo te edine besede:

(Dalje sledi.)

Spisal:

Rev. Illemo Camelli.

IZPOVEDI SOCIALISTA

Po šesti italijanski
izdaji prosto prevaja:
H. B.

I. POGLAVJE.

Za nepoznanim dobrim.

1. PESEM.—Bilo je mrzlo zimsko jutro. Stopil sem iz hiše, da grem v šolo. Kar zagledam na dvreh glavnih vrat slabo prilepljen, z roko pisan letak. Vabil je someščane, naj se ob 8. uri zvečer zbero na Cavourjevem trgu, da slovesno protestirajo proti zvehrinskemu pokolju sicilijanskih bratov, ker so združeni v zveze (fasci), prosili kruha in dela. Ne navadno vabilo mi je dalo veliko misliti, dotlej nepoznano občutje me je objelo. Ona beseda "bratje", je zazibala mojo dušo v neko zagonetno slovesno razpoloženje in me zavila v kopreno nekake nove dušne razvnetosti, ki je po mojem mnenju izvirala od nečesa, kar je neopažno ležalo v najskritejšem kotičku mojega srca.

V šoli sem vprašal in zvedel, da je bil ta protest aranžiran od socialistov. "Od socialistov?" Številjno jih je bilo takrat še malo, zato v javnosti še niso dosti pomenili, tako, da sem le redko kaj slišal o njih, in še tisto je bilo nekam skrivnostno, neko boječe pričakovanje, kar jih je delalo v mojih očeh čudake, prismojence, brigante.

"Od socialistov! Kaki ljudje so neki to?" Živo sem želel jih spoznati, jih videti. Ko sem zvečer pod neko pretvezo dobil od svoje matere dovoljenje, da smem iti ven, sem se podal na označeni kraj. Cel dan je debelo snežilo. Z naravnost bulečim pogledom sem zamišljen in vzhičen hitel naprej, premišljujoč nasprotstvo mej rdečkastim svitom plinovitih plamenčkov in v temo zavitim snegom. Svitlobni prameni, ki so si v ravni črti utirali gaz v dalja-

vo, so me kar očarovali. Kakor ognjena zagvozda se mi je zdela ta svitlobna gaz, zabita mej čisto belo zemljo in popolnoma črno obnebje.

Končno sem prišel na Cavourjev trg, kjer sem videl zbrane posamezne, ločene gruče ljudi. Ne brez strahu sem se približal zdaj tej zdaj oni, da prisluškujem, o čem se razgovarjajo. Toda le posamezne pretrgane besede sem mogel vjeti: "Takej... policija v civilu... malo nas je... če ne pride... sramota... ali je prišel? ne... da... glej ga je že tu." Vse gruče so se pomikale proti sredini trga, jaz sem se pomešal v gnječo.

Trije ali štirje možje so skočili na snežni kup in množica se je zgrnila okrog njih v nervoznem pričakovanju. Pogledi teh mož so se z neko veličastno slovesnostjo obračali in švigali naokrog. Nato so pa na moje veliko presenečenje, mesto da bi govorili, kakor sem pričakoval, intonirali neko pesem. Takoj se je oglasilo še več drugih glasov iz množice, ki so jo nadaljevali.

Glasovi so se tresli od notranjega genotja. Tudi meni je srce tim nervoznejše bilo, čim slovesnejše in zvišenejše je postajalo petje, dokler nisem bil skrajno pretresen. Moral sem položiti roko na srce in je trdo stisniti, da mi ni počilo.

"Kaka pesem je neki to? nisem še čul take. In zakaj neki pojo? se mar pojoč protestira?" Tako sem bil prevzet, da nisem več vedel, na kakem svetu sem in le težko sem dihal. Končno je pesem utihnila, možje so skočili s snežnega kupa in krenili proti enemu izmed izhodov s trga, vse vprek kričeč: Živio! Doli z njimi! pogosto brez natančnejše oz-

načbe kdo. Na čelu strnjene množice ljudstva je korakal en sam mož, o katerem takrat še nisem mogel zvedeti kdo da je.

Demonstrujoča množica je zavila na trg Campi, znova pojoč ono pesem. Topot se mi je posrečilo vjeti nekaj vrstic. Spoznal sem, da je to himna na bodočnost in delo:

Kvišku bratje, kvišku drugi,

.....
pod zastavo svobode,
lepše solnce nam že sije,

.....
Al'bo delo nas živelo,
al'boreč se gremo v smrt.

Dobro sem razumel in čudovito se mi je zdelo.

Mej potjo se mi je pod vtisom neprestano doneče himne, ki so jo z vedno večjo razvnetostjo popevali, v duši razvilo neko posebno občutje in jo nekako obsedlo, občutje, o katerem sem vedel, da me je, čeravno zatopelo in v globini skrito, vedno ogrevalo. Bil je odmev neke nejasne bolesti, združen z motno nado do vzorov, glede katerih si razum še ni bil na jasnem, a jih je srce že občutilo. Takoj sem si dal račun o tem svojem notranjem razpoloženju in onih možeh, ki so brez ozira na sneževje peli himno bodočnosti in delu, ter s tem potegnili za seboj veliko množico in jo razvnili s svojo lastno prekipevajočo navdušenostjo. Videl sem v njih prepričane gorečnike za doslej nepoznan vzor, ki se mi je ob tej priliki nenadno pojavil v zavesti. Takoj sem jih z veliko simpatijo vzljubil in nekaj me je nehote vezalo nanje.

Množica je dospela na konec trga, kjer se je mej neprestanim vsklikanjem razpršila. Socialisti,

mala, strnjena skupina je zavila v ozko, staro ulico. Sledil sem jim, gnan od nepoznane sile, ki se ji nisem mogel vstavljati. Ko sem videl, da so na trgu sv. Pavla zginili skozi neka mala vrata, sem, sam ne vem kako dolgo, kakor prikovan obstal na nasprotni strani trga, in bulil v ono luknjo, ki je požrla te može in ki se mi je zdela, kakor poosebljena tema. Pozno v noč sem se vrnil domov, a srce sem pustil tam, da utripa še onkraj tistih vrat.

2. SPOMINI IN SOLZE.—Moja duša je bila vznemirjena, moj duh je tipal za idejami, ki jim pa ni mogel blizu, domišljija je romala okrog po svitlo jasnih kraji. Ves sem žarel čudovitega idealizma.

Spominjal sem se daljnih poletnih večerov. Nebo je bilo črno, posejano z zvezdicami. Moj oče me je držal na kolenih, jaz sem se oprijel njegove dolge brade. Pripovedoval mi je o trpkih doživljajih Mazzinijevih zarotnikov in o ognjevitnem navdušenju na polju slave z Garibaldijem. Živo mi je bil še v spominu njegov popis trdnjave Mantova, kjer je bil z Rev. Tazzolijem, Titom Sperijem in drugimi belfiorskimi mučeniki ujet in obsojen. Spominjal sem se onega dne, ko se je pred našo hišico v Aquanegra sul Chiese vstavil zaprt voz. Visok, črno oblečen gospod, iz daljine dalje je stopil iz njega. Objel

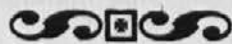
je mojega očeta in se je zjokal ko ga je zopet videl. Dejal je, da se je pred smrtjo zadnjič sešel z njim, ki mu je rešil življenje, ko so mu bili avstrijski policaji, vojeni od špijonov, tik za petami, da ga aretirajo. Odmev daljnih dogodkov iz nevarnih časov se je še čul v moji notranjosti, dasi sem bil takrat, ko so se mi vrezali v spomin, še majhen. Še je bila v meni tista pažnja, s katero sem prisluškoval zanimivemu pripovedovanju o mladostnih nadah svojega očeta in njegovemu temperamentnemu ožigovanju poznejših razmer, ki so mu vzore iz Mazzinijeve dobe sicer v globino srca zagreble, a ne zamorile.

Tudi v meni je živela vera v boljše bodočnost, katere so bile prežete besede mojega očeta. Vse mi je ostalo živo pred očmi, tako ta podedovana vera v prihodnost, kakor tudi visoke nade tistega večera, ko so s sestankom s socialisti prešle v praktično, hoteno zavest. Razmere v katerih sem vedno živel, so bile kakor ustvarjene za gojenje takih velikih upov.

Od 24. jun. ponoči, ko je moj oče nenadoma umrl, potem ko se je dolgo časa razgovarjal o bitki pri Solferinu, se je za našo družino začela nepretrgana vrsta križev. Spočetka za tem je bilo malo dni, ko ne bi bil videl materinih oči se v solzah kopati. Pozneje bi bil moral stopiti k njenemu

zglavju, če bi bil hotel zbrati vse njene bolestne vzdihne. Tako se je pečat gorja vtisnil v mojo nežno dušo, ki se ga je nekako navadila, ker na svetu ni družega videla. Odtod tisto fantastično razglabljanje moje duše o bolesi, ki se mu je vdajala, kadarkoli sem srečal kakega mladega človeka, ki je bil glede tega meni podoben, ali kakega malčka, ki je v se zamišljen šel po ulici in z velikimi odprtimi očmi, kakor zamaknjen, bulil v globoko resne stvari nekje v daljavi. Bili so še drugi mukepolni občuti; oni, ki so me objeli pri pogledu na kako zelo starko, ki je počasi vlekla svoje noge po trotoarju in pri vsakem mimoidočem postala, da se mu umakne, ter ga s svojimi jasnimi, a vendar mrtvimi, od solza izpranimi očmi, pogleda. Ah, oči moje matere so bile dan za dnevom bolj podobne očem take mimoidoče starke.

Kako ne bi bil po vsem tem koprnel po zarji lepših dni. Moja mlada duša, s svojim prekipeljavim hrepenenjem, je bila gotova, da ji ta zarja zasije, ne samo njej, ampak vsem, ki so trpeli kakor ona. Rekla je sama sebi: "Oni možje, katerih pesem je s tolikim navdušenjem kipela proti solnčnejši bodočnosti, nedvomno vedo za pot do nje, zato bom svoje nesigurne korake umerila po njih sigurnih". Poiskal sem jih in se jim pridružil.

Rev. P. Evstahij Berlec, O. F. M.

LE GREHA NE.

Le greha ne, le greha ne!
Vse rajši hočem pretrpeti,
če treba, tisočkrat umreti —
le greha ne! le greha ne!

Sovražim te, nizkotna strast,
in zate mrtev bom, naslada,
da v milosti bo duša mlada; —
sovražim te, nizkotna strast!

Na dan poslednji mislil bom,
kar svet obeta, hitro mine —
— višine glej, moj duh, višine! —
Na dan poslednji mislil bom!

Objel bom tebe, sveti križ,
na vek Zveličarju hvaležen,
da ž Njim trpljenja sem deležen.
— objel bom tebe, sveti križ!

O daj moči, višav Gospod,
da zmagam zmaja, svet in sebe,
da ljubil vekomaj bom Tebe —
o daj moči, višav Gospod!

Spisal:

K O N R A D
B O L A N D E N

ŠENTJERNEJSKA NOČ

(Zgodovinski roman.)

Prosto preložil:

R E V. J. C.
S M O L E Y

Spustil je mečev ročaj in se pričel znova navduševati in si dajati pogum. Kralj mu je zagrozil, da ga bo dal umoriti, če ne spravi danes Giza s poti. Pričel je hitreje stopati, naenkrat je bil tik za Gizovim hrbtom, sedaj je zgrabil za meč. Tu je pa vojvoda naenkrat obstal, se obrnil in zapazil v Angoulemovi roki gol meč, videl je ostuden obraz morilčey in je zaničljivo pogledal na njega. Pa tudi Angouleme je obstal, ustrašil se je, da je bil nem, kakor da bi bil okamenel; stal je pred Gizom kakor zločinec, katerega so ravno zasačili pri zločinu.

"Meč si potegnil? Kaj pa pomeni to?" vprašal je Giz ostro.

Bastard je bil tiho, tresel se je kakor trepetlika ob vodi; strah mu je zadrnil grlo, da ni mogel spregovoriti besedice.

"Lopov!" siknil je Giz. "Za Boga, — — iz vsake poteze tvojega peklenškega obraza je brati: Jaz sem lopov, jaz sem zavraten morilec! Govori, lopov, zakaj si me hotel umoriti? Zakaj si me hotel zavrato napasti? Govori, — čemu to, bojzljiva šleva!"

Bastard je stokal in zdihoval. Ker je še vedno molčal, ker si ni upal tajiti niti priznati nameravanega zločina, zgrabil ga je jezni Balafre in ga stresel.

"Boš li govoril ali ne? Za Boga, — — govori, sicer ti starem vse kosti!"

In Balafre ga je stisnil, da so Angoulemu pričele pokati kosti.

"Odpustite, — — jaz vas nisem hotel umoriti, — — bil je to nekdo drugi!"

"Fej te bodi, — — najet morilec! Seveda, kakega boljšega za tako lopovščino je težko najti! Le na dan z vsem! Povej, kedo te je najel!"

"Tega ne smem povedati."

"Ne smeš? Ha, ha, — — dobro, poslal te bom hitro tja, kamor spadaš, poslal te bom v pekel!" je rekel Giz in zgrabil za bodalce.

Angouleme je zapazil ostro bodalce, videl je srdit Balafre-ov obraz, začela so se mu tresti kolena.

"Odpustite mi odgovor na to vprašanje!" zdihoval je Bastard. "To bi bil moj pogin!"

"Dobro, — — potegni za meč in se brani!"

"Kaj? Za meč naj potegnem zoper Balafre-a? Jaz ne maram še umreti. Če vam izdam vašega sovražnika, je verjetno, da bom moral umreti, — — če ga pa ne izdam in se bojujem z vami, je pa moja smrt gotova. Rajši torej verjetnost kakor pa gotovost! Vedite torej, da mi je moj brat Karol ukazal, da naj vas umorim."

"Zakaj?"

"Ker hočete poroko Margarete z vojvodom Navarskim preprečiti."

"Lopovski svet! Kralji more svoje najboljše prijatelje, — — podirajo najmočnejše stebre svoje države!"

Tu je bilo slišati kraljev lovski rog.

"Poslušajte, — — kralj nas kliče!" je dejal bastard.

"Idite, — — in poslušajte svojega gospodarja!"

"Ali ne greste vi z menoj?"

"Kaj — — z najetim morivcem naj grem k njegovemu gospodarju? Ne, taka družina se mi studi in gabi! Proč, izpred mojih oči!"

"Ne zamerite mi ničesar, vojvoda! Bog ve, da bi vas bil umoril le, ker sem bil v to primoran. "Če ga ne umoriš na lovu, umoril bom jaz tebe" — — zagrozil mi je kralj. Kaj mi je bilo torej na izbiro?"

"Rajši smrt ko pa sramoto! Seveda kaj takega nisi mogel storiti, to bi bilo preveč za Angoulemeskega bastarda!" je rekel Giz zaničljivo in se vrnil po stezi, po kateri je prišel.

Kralj je šel hitrih korakov pred markezo, v mislih se je pečal z umorom. Dasi sicer jako grozovit in surov, dasi je bil jezen na tekmeča Henrika Navarskega, se je vendar kesal, da je ukazal Giza umoriti. Ko so jezdili proti gozdu, pripovedoval je Giz o obrambi Poitiers-a, slikal drzne in silne Coligny-jeve napade. Omenil je obleganje Orlean-sa, omenil zasluge svojega očeta za Francijo. Iz njegovih besed je kralj lahko uvidel velikanske zasluge Gizov za kralja in za državo. Kralj je videl, da je njegov ukaz, da naj Angouleme umori Giza, grda nehvaležnost. Že je zgrabil za lovski rog in hotel poklicati bastarda ter na ta način preprečiti umor. Tu mu je pa stopila Coligny-jeva postava z zapeljivimi političnimi načrti pred oči; če je hotel te načrte izvršiti, morala je Margareta vzeti Henrika Navarskega. In Coligny je zmagal!

"Umre naj!" je kralj mrmral. "Je le prekrasno, biti prvi kralj krščanstva, — — kakor pravi Coligny."

Riviere, ki je šel tik za kraljem, je slišal te besede. Bolelo ga je, ko je videl, da ravno Coligny-jevi nasveti pospešujejo ta umor.

Kralj je obstal in položil svareč prst na usta, pokazal je proti odprtini, ki je žarela v večernem svitu. Tam je ležal mal travnik, kjer se je paslo nekoliko jelenov in srnjakov.

Komaj jih je kralj zagledal, zavrela je v njem lovska kri. Oči so mu zažarele. Tresel se je razburjenosti. Bil je ves izsebe in hitro

zašepetal nekaj besed Hugonu v uho.

"Jelen, kakoršnega še nisem videl! Poglejte, kako rogovje!"

Riviere je zrl skozi grmovje, pa ni ničesar zapazil. Karol je stopal po prstih za deblo silnega hrasta. Markez je šel za njim.

"Tu sva za vetrom, šepetal je kralj. Vi se morate splaziti na drugi konec travnika. Tam pridete pred veter. Jelen vas bo začutil in bo pobegnil semkaj. Toda hodite počasi in previdno!"

Riviere je izginil med grmovjem in drevjem.

Kralj je napel lok. Izbral si je puščico, ki je bila močna dovolj, da bi zbila na šestdeset korakov jezdeca raz konja. Nato se je jel plaziti skozi grmovje proti travniku, kjer se je pasla divjačina.

Giz je poznal lovišče jako dobro, šel je torej naprej v smeri proti travniku, kjer so se jeleni in srnjaki navadno pasli. Ni se ozrl, ampak stopal prav previdno med drevesi, kakor da bi mu ne grozila nikaka nevarnost. V resnici pa je natanko poslušal in pazil na vsak bastardov korak, ki se je plazil za njim kakor kak tigar. Angoulemov obraz je postal v teh trenutkih prav oduren, zopern. Videlo se mu je, kako hrepeni, da bi mogel čim preje izvršiti zavraten umor. Grizel se je v ustnice, nosnice so se mu hitro odpirale in zopet zapirale, vedel se je kakor kaka krvoločna zver. Z desnico je zagrabil za ročaj meča, oči je uprl v hrbet svoje žrtve, kakor da bi iskal mesto, ki bi bilo za sunek najbolj ugodno. — — Bojazljivost bastardova je pa ovirala njegovo zlobnost. Sunek se lahko ponesreči, on bo morda Giza samo nekoliko ranil, ne da bi ga takoj usmrtil. V tem slučaju bi bil pa izročen na milost in nemilost srdu junaka, ki bi ga nedvomno pobil brez usmiljenja na tla.

Ko se je približal robu travnika, je lezel po vseh štirih naprej in skrbno pazil, da ga ni kaka suha veja ali kak suh list izdal. Prišedši do roba, je obstal in opazoval jelene, Izbral si je največ-

jega, na katerega je že prej markeza opozoril. Karol je imel prav. Jeleni in srnjaki, ki so se celi čas mirno pasli, so postali nankrat jako nemirni. Dvigali so glave, napenjali ušesa, odpirali nosnice proti vetru, čutili so, da je človek v njihovi bližini. Nankrat so skočile vse srne in se poizgubile v goščavi. Nekaj jih je drlo tik mimo kralja, ki se pa za nje ni brigal, ampak imel oči vedno uprte v največjega jelena. Ta je nekoliko časa poslušal in duhal, mej tem ko se je skrila košuta z jelenčetom v goščavi. Jelen je prihajal vedno bližje h kralju; komaj trideset korakov oddaljen je zopet postal. Vrgel je glavo s svojim silnim rogovjem nazaj in jezno zapihal skozi nosnice. Obrnil se je nekoliko, — sikajoč pok, jelen je skočil na stran in se zgrudil na zemljo. Iz goščave pa, brez klobuka na glavi, je pridirjal kralj z golim mečem v roki. Ni bilo treba nobene boja več s silnim jelenom, kraljeva puščica ga je zadela v srce.

Divje veselje, kakoršno je opaziti le pri strastnih lovcih, je prevzelo kralja. Smejalo se je in vrisikal in skakal, kakor da bi bil pijan. Potem pa je zgrabil za lovski rog in zatrobil, da bi se lovski tovariši vrnili k njemu.

Markez je videl, kako kralj nori; hitel je k njemu in občudoval jelena, ki je bil izredne velikosti.

"Krasna žival!" je rekel občudovaje. "Takega jelena še nisem videl. In to rogovje,—prav dvajset rogljev ima!"

"Štiriindvajset, prijatelj, štiriindvajset", popravljalo je kralj.

"In kar je posebno, kar je še bolj redko in imenitno, je mojsterski strel. Zadet je jelen ravno na pravo mesto. Tak mojsterski strel se v lovski zgodovini ne pripeti celo stoletje."

Opravičena hvala je jako razveselila kralja. Objel je markeza in ga poljubil.

"Misliš li, mladi prijatelj? Li

res tako misliš?" spraševal je kralj ves pijan od veselja.

"Nikakor se ne hlinim, Sire! Vsak lovec v vaši državi mora priznati, da je to resnično prav mojsterski strel!"

"Da, res sem ga dobro zadel! Res mojsterski strel! Ljubi markez, pokličite hitro hlapce s konji! Škoda, da se že mračni, da ne moremo krasne živali pri belem dnevu nesti po ulicah mesta Pariza, to bi cel Pariz zijal! "Glejte, kako krasen jelen!" bi rekali ljudje. "Ne, takega jelena pa še nisimo videli? Kdo neki ga je ustrelil?" — Res škoda, da se vrnemo šele, ko bo že tema! Parižani naj bi tega jelena občudovali!"

"Zakaj pa tudi ne, Sire? Prenesimo jelena najprej v gostilno ob jezeru, jutri ga bomo pa spravili v mesto."

"Dober svet, prijatelj, — tako bomo napravili! Pokličite hitro hlapce!"

Mej tem se je pa pojavil v kraljevi naravi drug nagon, namreč ta, da je odsekaval oslom glave, klal prešiče in brskal po njihovem drobovju. Vzel je lovski nož in pričel na prav lovski način čistiti jelena. Suknjič je slekel, zavihal si rokave, roke in obraz so bile polne krvi, tako da je bil videti kakor kak mesar.

Zašumelo je dračevje, iz goščave je stopil Angouleme.

"Sem poglej!" je rekel kralj. "Glej in občuduj!!"

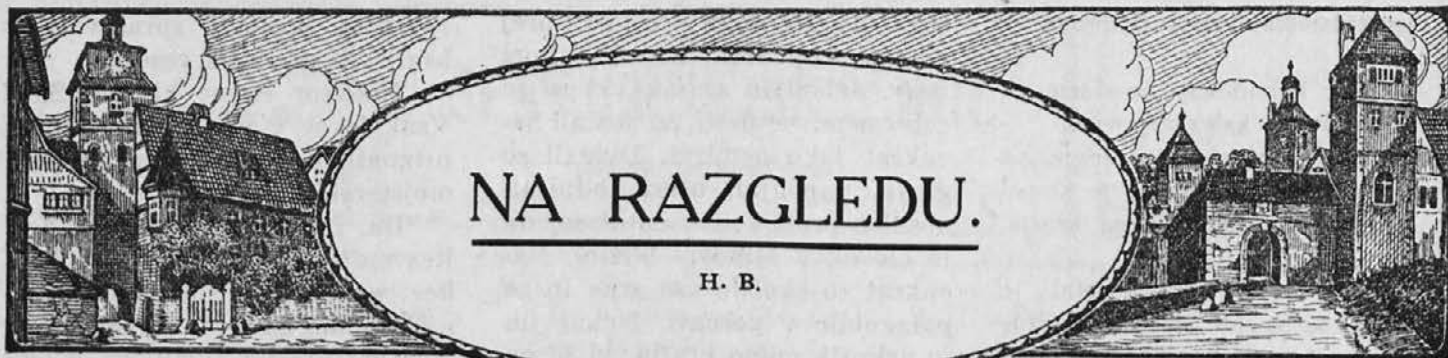
Bastard je seveda takoj pričel hvaliti kralja, poznal je namreč le predobro njegovo ošabnost in nečimurnost. Karol ga je poslušal, se smejal in čistil jelena dalje. Naenkrat je njegov obraz otemnel.

"Kje je vojvoda Lotarinški?" je prašal, kakor da bi bil prestrašen.

"Vrnil se je domov!" je odgovoril Angouleme in zrl na zemljo.

"Vrnil se domov? Človek, — kaj pa si storil?" zavpil je kralj in skočil od jelena.

(Dalje sledi.)

NA RAZGLEDU.

H. B.

Papež za Nemce. Papež je naslovil na ameriškega apostolskega nuncijsa novo prošnjo za podporo gladni Nemčiji. Mej drugim pravi: Vi si niti približno ne morete predstavljati, kaka beda vlada v tej nesrečni državi. Vsi trpe, zlasti pa srednji in delavski stau s strahom gledata smrti od lakote v oči. Zima je nastopila, pa ni ne hrane ne obleke. Otroci, stari, onemogli in matere bodo od pomanjkanja konec vzeli, če se jim ne priskoči na pomoč. Spričo tega kritičnega položaja naj nihče ne sprašuje, kdo je tega kriv. Kajti od tega ne bo nihče sit, ne goriko oblečen. Usta zapreti, pa srca in roke odpreti. To je zdaj dolžnost vsakega, ki mu še sočuteče srce v prsih bije, še bolj pa tistih, ki jim krščanska ljubezen ogreva srce. In to takoj, da ne bomo sokrivi preteče katastrofe. Zakladnice sv. očeta so prazne. Zato zopet trka na velikodušna ameriška srca za vso mogočo pomoč. Ameriški škofje so pridno na delu, da se proučijo sv. očeta kar najbolje ugodi.

Prvi sad protestantskega modernizma. Pred štirinajstim dnevi smo v Edinosti obširno razpravljali o neki protestantsko-socialistični komediji. Protestantski modernistični pastori so se zadnje čase vrgli na edini studenec božjega razodetja, iz katerega so dozda še pili, na sv. pismo. Ni jim več vir božjega, ampak zgolj človeškega nauka in še ta se jim zdi zastarelo in nazadnjaški. Naši socialisti so bili tega "Christmass" prezenta — ravno za božič so namreč vprizorili to komedijo — bolj veseli, kakor milijondolarskega fonda. Mi smo rekli, da to pomeni začetek konca protestantizma. A nismo bili samo mi teh misli. Celo iz vrst protestantskih pastorejv samih je bilo čuti to mnenje. Enemu izmed njih je ta komedija, ali bolje tragedija, končno potegnila mreno s oči. V jasni luči je spoznal, da se ladja protestantizma potaplja. Takoj jo je zapustil in si poiskal rešitve v Petrovi ladiji, ob katero najbesnejši valovi zastoj butajo. Rev. William Miller Thomas Gamble, dvajset let pastor episkopalne cerkve, je te dni prestopil v katoliško. Po prestopu je mej drugim izjavil: Episkopalna cerkev jadra proti paganizmu, ne proti kristjanizmu. Do tega prepričanja sem prišel po večletnih notranjih bojih, razmišljajoč o problemih, ki so danes predmet fundamentalistično-modernističnih debat. Sam sem poskusil s širokopoteznimi idejami, preiskusal sem modernistič-

ne nazore, a sem prišel do prepričanja, da nudijo jako slabo oporo za življenje in smrt. Spreobrnjenje moje matere in sestre h katoliški veri, me je postavilo pred izbiro, ali ali. Vendar sem še tri leta proučeval položaj. Odločil sem se še predno sem bil pri kraju s svojim razglabljanjem: — Kakor je videti bomo imeli katoličani od protestantsko-socialističnih tragi-komedij več dobička kot oni.

Duhovniška tretjeredniška zveza. Dne 8. jan. so imeli v glavni frančiškanski cerkvi v St. Louisu lepo slovesnost. Ustanovili so duhovniško tretjeredniško skupščino. Pet in štirideset duhovnikov se je priglasilo za vstop. Sprejel jih je provincijal prov. presv. Srca Jezusovega Very Rev. Martin Strub. Pridigoval je komisar tretjega reda Rev. Rogerij Middelendorf. Dobro znamenje za tretji red, ker so se duhovniki začeli vneti zanj. Saj vzrok, da se po svetnih župnijah nikoli ni mogel kaj prida razviti, je bil ta, ker je bil duhovnikom nekam tuj, samostansko cvetlica, ki jo niso znali gojiti. Ko ga bodo sami bolje spoznali, se bodo tudi v večjo vnemo zavzeli zanj. Krasni sadovi, ki jih bo skrbno negovan rodil v župniji, bodo že tu njih obilno plačilo.

Pasijanske igre v New Yorku. Kakor znano se mude slovit oberamergavski igravci Kristusovega trpljenja v Ameriki, da s svojo priznano umetnostjo odpomorejo pomanjkanje trpečim rojakom v domovini. Zda igrajo v New Yorku, v velik centralni palači. Vspheh prvih štirinajst dni je bil, kakor poroča prereditelj Mr. Battle, jako zadovoljiv. Dobiček znaša \$65.000. Imenovani aranžer upa, da se bo zvišal na en milijon dolarjev. Upamo, da bomo tudi v Chicagi kmalu imeli priliko gledati te pretresljive prizore, ki so jih bogati Amerikanci leto za letom hodili notri v Evropo gledati.

Kako je s pravoslavjem? Iz Rusije je vrnil Msg. Bary, ki je šel na lice mesta proučevati tamkajšne cerkvene razmere. Svoje vtise je objavil v "Times". On pravi da je "papež" pravoslavne cerkve, patrijarh Tihon, ki je kapituliral pred boljševiki, igrača v njih rokah. Nihče ne sme k njemu, ako mu oni milostno ne dovolijo. Nikamor se ne sme ganiti brez njih dovoljenja. Britko čuti to hlapčevanje boljševikom, zato pri svojih 58 letih izgleda kakor kak osem-

desetletni starček. Toda široke mase ljudstva so za njim, ne z "živo" boljševiško cerkvijo. Ta ima prazne božje hrame, mejtem ko so konservativno pravoslavne cerkve polne vernega ljudstva. Msg. Bary je mnenja, da če danes ali jutri umrje patrijarh Tihon, ne da bi pravčasno poskrbel za postavnega naslednika, bo pravoslavje razpadlo. To boljševiki vedo, zato pripravljene čakajo, da bodo z mrtvim patrijarhom tudi pravoslavje pokopali. Če se jim bo ta želja tudi izpolnila, je seveda še veliko vprašanje. Res, da pravoslavje ni zidano na skalo, zato mu tudi ne velja Kristusova obljuba, da ga niti peklenska vrata ne bodo premagala. Toda verski kapital je v pravoslavni duši še tako velik, da bodo gotovo prej boljševiki poginili, predno pride ruska duša versko na boben. Ako se jim res posreči vreči konservativno pravoslavje, bo najbrž glavna dedinja katoliška cerkev, ne pa boljševiška "živa" cerkev, ki je in ostane mrtvo rojeno dete.

Ruska cerkev in gregorijanski koledar. Boljševiška "živa" cerkev je lani sklenila, naj bi se proslavje oklenilo gregorijanskega koledarja. Ker se je tudi carigrajska sinoda zanj izjavila, se konservativno pravoslavje pod vodstvom patrijarha Tihona ni moglo vpirati, dasi je bilo načelno proti temu. Prisiljen je izdal patrijarh odlok, da se stari koledar s 15. okt. ukine in vpelje novi, gregorijanski. Ni še preteklo en mesec potem, je pa došel od carigrajske sinode nov odlok, v katerem izjavlja, da je vpeljavo novega koledarja le načelno sprejela, ne pa še dejansko. Takoj na to je patrijarh Tihon izdal ukaz da se ima s 15. novembrom vpovstaviti stari koledar. S tem naglim spreminjanjem je nastala v pravoslavni cerkvi velika zmeda. Ljudje ne vedo pri čem so. Eni se drže starega, drugi novega koledarja. Duhovniki, ki so bili po vpeljavi novega koledarja od ljudstva napadani, češ, da je vodi jo v krivo vero, so zdaj komunistom in popom "žive" cerkve za tarčo. Ker boljševiki smatrajo ta preklie za izzivanje od strani patrijarha Tihona, so nekaj njegovih svetovaveev, ki jih delajo krive, zaprli. Torej zmeda na zmedo.

Nov boljševiški udarec pravoslavju. Kakor se poroča je sovjetska vlada izdala nov drakoničen ukaz, glasom katerega se imajo odstraniti iz ruskih knjižnic vse knjige, ki nasprotujejo ko-

munizmu, verske pa brez razlike. Te brezpogojno zapadejo uničenju, ostale se bodo pa skrbno zaklenile v državnih knjižnicah, ter le s posebnim oblastvenim dovoljenjem dajale znanstvenikom na razpolago. Tako ukazujejo tisti, ki so imeli vedno tako polna usta proti cerkvenemu indeksu. Radikalnejšega indeksa kakor je ta boljševiski, zgodovina ne pozna. Koliko dragocenih literarnih in umetniških vrednot bo uničenih, ako se ta ukaz izvede, se ne da niti približno povedati. Vsi bogati in domala še neizčrpani viri za zgodovino pravoslavja in cerkve sploh, bo postalo žrtev plamena. Boljševike bo pa ne samo cerkvena, ampak tudi svetna zgodovina uvrstila mej največje vandale, kar jih je dozdaj svet videl.

Cerkvene razmere mej Slovenci. Slovenci smo bili do vojske z malimi izjemami vsi katoličani. Po vojski nam je s Prekmurjem pripadlo okrog 20.000 tamkajšnih protestantov, ki so jih svojčas protestantski vlastitelji potegnili za seboj. A niso tako fanatični, kakor njihov nemški bratje. Meje škofij, v katerih živijo katoličani, so bile po vojni nekoličino spremenjene. Ljubljanska škofija je malo okrnjena. Dekanije Idrija, Pomalo, Trnovo in Vipava so bile začasno podrejene goriški nadškofiji. Le dve župniji ste ostali pri ljubljanski: Žiri, ki bodo poslej pripadale loški dekaniji in Hotederšica, ki je včlanjena vrhniški dekaniji. Na Gorenjskem je bila nemška župnija. Bela peč izločena iz ljubljanske škofije in istotako podrejena goriški nadškofiji. Dobila pa je ljubljansko škofija dve župniji na koroškem Jezerškem. Goriška nadškofija je poleg navedenega prirastka dobila še kanalsko dolino z župnijami: Vrata, Žabnice, Ukve, Ovčja ves, Lipalje in nekaj nemških, vsega skupaj kakih 3000 duš. Lavantinska škofija se je precej povečala. Pripadlo ji je celo slovensko Prekmurje z dvanajstimi župnijami v dveh dekanijah, ki štejejo 64.000 duš, ter jugoslovanski del Koroške s 14 župnijami in 17.000 dušami. Tudi tri župnije sekovske škofije: Apače, sv. Duh in Kaplja s 8000 dušami so ji bile podrejene. Njen prirastek tedaj znaša lepo število 90.000 duš, tako, da je dokaj večja kot ljubljanska. Krška (celovška) škofija je bistveno manjša. Pod goriško nadškofijo je prišlo 10, pod lavantinsko 12 njenih župnij in še pod ljubljansko ena, tedaj vsega skupaj 23. Koliko časa bo tako ostalo, kdo ve.

Prekmurske cerkvene razmere. Kakor znano je bilo jugoslovansko Prekmurje v cerkvenem oziru podrejeno mariborski škofiji. Lavantinski škof je obenem apostolski upravitelj Prekmurja. G. Slepčec v Murski Soboti in kanonik Strauss v Dolenji Lendavi, ki sta bila doslej generalna vikarja za jugoslovansko Prekmurje, sta postala s tem razrešena svojih služb kot generalna vikarja in sta

postala le dekana svojih okrožij. Trije kaplani: beltinski, turniški in murskosobotski so prestavljeni na Mažarsko, od tam sta pa prišla dva Jugoslovana. Za advent je izdal mariborski škof Dr. Karlin posebno pastirsko pismo na svoje prekmurske vernike v njih narečju. Spomladi se je pa napovedal za uradno obiskanje vseh v Prekmurju mu podrejenih župnij.

Iz katoliškega Belgrada. Belgrad je kot državna prestolica postal precej katoliški in postaja vedno bolj. Ne sicer na ta način, da bi se pravoslavni vračali k materi cerkvi. V tem oziru je žetev jako slaba. Pač pa prihaja vedno več katoliškega prebivalstva v prestolico: uradniki s svojimi družinami, služkinje in dijaki. Ti poslednji so si tamkaj ustanovili svoj dom, ki bo poslej središče katoliške prosvete. Nedavno je bil ta katoliški dijaški dom slovesno odprt. Cerkevno slovesnost je izvršil sam belgrajski nuncij, nadškof Peleginetti. Mej sv. mašo je vse organizirano katoliško dijaštvo, srednje in visokošolsko, pristopilo k sv. obhajilu. Slavnosti je prisostovalo tudi celokupno moško in žensko učiteljsko osebje. Popoldne istega dne se je vršila slavnostna akademija, katere so se istotako udeležili najprominentnejše belgrajske osebnosti, katoliške in pravoslavne, s papeževem nuncijem na čelu. Z zanimanjem so poslušavci sledili krasnim referatom predavateljev in predavateljic. Slušateljica medicine Miss Sida Selgrad, predsednica katoliškega akademičnega društva sv. Cirila in Metoda, je v svojem uvodnem govoru razmotrivala o materijalizmu modernega človeka. V času največjega napredka, tako je izvajala, je nezadovoljnost vedno večja. Kje je vzrok? Volja, srce modernega človeka je bolno. To treba ozdraviti. Zdravilo zanje ima le Kristus in njegova vera. Kot Srbkinja je apelirala posebno na srbske vzgojitelje in vzgojiteljice, naj se povrnejo nazaj h Kristusu in v njegovem duhu začno vzgajati doraščajočo mladino. Kot najlepši vzor popolnega človeka je proslavljala Brezmadežno. Za njo je nastopil slušatelj modroslovja Mr. B. Šedivy, ki je razpravljal o Mariji materi vzhodne in zahodne cerkve. Ta mati nam je skupna. Njo častimo, ne samo po zunanje, ampak pred vsem po notranje, ona nas bo sprte otroke zopet zedinila v eno veliko družino, katere glava bo Kristus in njegov vidni namestnik na zemlji.

Naši goriški samostani odcepljeni. Kar je bilo pričakovati se je zgodilo. Naši goriški samostani so bili odcepljeni od slovenske provincije sv. Križa. Sv. Gora in Kostanjevica ste bili pridelnji južnotiroolski provinciji sv. Vigilija. Pazin pa eni izmed Berekih. Tudi hrvatska provinca sv. Jeronima je zgubila več samostanov: Koper, Nerezine in Barbana so bili včlanjeni dvema beneškima provincijama, Zader pa ankonski. Provin-

cijalni kapitelj te provincije, ki je bil ravno zbran, je v Rimu brzojavno protestiral proti temu, a vsled prevelikega pritiska fašistov na vlado menda brez uspeha. Bodo li slovenski in hrvatski frančiškani še nadalje ostali v zasedenem ozemlju, se še ne ve. Iz Ljubljane smo dobili poročilo, da je slovenske patre italijanska vlada sama prosila, naj ostanejo na svojih mestih. Če jim bo pa mogoče z italijanskimi dolgo časa skupaj voziti, tréba počakati. Najbrž ne. Razlika je prevelika.

Slovenska Turčija. Tako lahko imenujemo Češko. Tamkajšnjim framesnom in drugim podobnim krtom njenege katoliškega značaja, je vspešno, zakoniti ločitev zakona. No v tem oziru ni prva. Pač pa v radikalni obliki te postave. Po njej se mož in žena lahko ločita, a tudi še naprej lahko svobodno skupaj v isti hiši stanujeta in žena more obdržati možovo ime. Tako bodo očka Masarik, ki gotovo niso tako revni, da ne bi mogli preživeti več žen, morda še s turškim sultanom tekmovali.

Še eden, ki je zapustil potapljačo se ladjo. V marcu preteklega leta se je na Dunaju spreobrnil protestantski pastor Rev. Iv. Huebner. Bil je štiri leta vikar, nato pa župnik največje protestantske župnije v Avstriji. Ko je njegova mati Mrs. Ema Huebner prestopila v katoliško cerkev, se tudi on ni mogel več upirati že dolgo negovanemu hrepenenju po pravi duhovni materi. Takoj drugi dan ji je sledil sam. Skupaj sta bila od dunajskega kardinala eminence Dr. Piffla birmana. Ker je jako inteligenten in izobražen mož, je vstopil v uredništvo znane dunajske "Reichpost."

Tudi en jud. Lani je bil molitvenemu apostolatu za mesec julij določen namen: Spreobrnjenje judov. Vspeh te molitve je bil spreobrnjenje nekega štiri in dvajsetletnega juda v Leonu, Mexico. Kot sin bogatih starišev se je namenil potovati okrog sveta, da ga spozna. Mej potovanjem se je za nekaj časa nastanil pri neki katoliški družini. Nekoč je pogovor nanesel na verske stvari. Eden mu bolj v šali kot v resnici pravi: "Zakaj pa ne postanete katoličan?" V začudenje vseh odgovori jud: "Sem že mislil na to. Moja vera mi itak ne zadosti, sem je sit. Ko bi le koga imel, da bi me v katoliški veri poučil! Takoj so ga peljali k jezuitom, ki so ga pripravili na spreobrnjenje. Dne 30. jul. je bil krščen.

Ena lastovka še ne pomeni pomladi! To bi mi znal kdo zabrusiti v obraz, če kažem na posamezne konvertite. Bodi! Da se pa s tem ne bo kdo preveč tolažil, naj povem, da je bilo lansko poletje v baltimorski stolnici po nadškofu Curley-u 650 konvertitov naenkrat sprejetih v katoliško cerkev. Poleg teh je bilo v cerkvi sv. Patrika istotam naenkrat birmanskih 359 belih in v cerkvi sv. Ciprijana 125 barvenih konvertitov.

R A Z N O .

Dodatek k Častni straži.

Daroval za Častno Stražo: Martin Tomec, 1 dolar. Darovano iz blagajne Častne Straže 10 dolarjev za novo cerkev v Kansas City.

Za zadnji dar sem prejel potrdilo od č. g. župnika, Rev. John Perše-ta in pismo nabiralke, kakor sledi :

Kansas City, Kans., 11. decembra 19)3. Častiti g. Rev. John Plaznik, Harvey, Ill. — Najprijaznejša Vam hvala za prijazno naklonjenost, namreč, za dar 10 dolarjev, katere ste poslali našemu častitemu gospodu župniku na mojo skromno prošnjo za zgradbo nove cerkve svete Družine. Dobri vsemogočni Bog naj Vam stotoero povrne, kakor tudi iz srca želim listu Častna Straža obilo napredka.

Vas pozdravljam z najodličnejšim spoštovanjem, Vam vedno hvaležna za Vašo blago naklonjenost,

Rozalija Šterk,
428 N. 5th St.

ZAHVALE IN PRIPOROČILA.

Iz srca se zahvaljujem prebl. Devici Mariji za uslišano prošnjo in prilagam mali dar v podporo listu.

Mrs. Margaret Kure, Chicago, Ill.

Iz srca se zahvalim prebl. Devici Mariji in sv. Družini za ljubo zdravje.

Mrs. Fanny Baraga, Lorain, O.

V zahvalo za zdravje darujem za list "Ave Maria" \$1.

Mrs. Lucija Dobrav, Forest City, Pa.

Zahvaljujem se presv. Srcu Jezusove-mu in brez-m. Srcu Marijinemu za večkrat uslišano prošnjo.

Rosie First, Chisholm, Minn.

Dva meseca me je tako noga bolela da nisem mogla nikamor. Obrnila sem se na Marijo naj mi ona pomaga in ji obljubila, da se bom javno zahvalila, ako bom uslišana. Nisem prosila zaman. Kmalu se mi je na boljše obrnilo. Prisrčna ji hvala za pomoč. Prilagam \$1.50 za list.

V molitev se priporoča Mrs. Ter. Anžlovar v Forest City, Pa.

Za "Gospovetski zvon" Frank Sajovic, Cleveland, O., \$1.00. Hvala!

Rev. Smoley.

Za Karmeličanke: Rev. Ogitchida \$10; Mrs. Cvenk \$10, da bi molile za rajnega moža. Mary Vanišnik, Joliet, Ill. 2. Bog povrni.

DAROVI ZA AVE MARIA.

Po \$5.00

Franciška Sternad, Cleveland, Ohio.
Agnes Kos, New York, N. Y.
M. Hoge, Bridgeport, Ohio.

Po \$4.00

Mrs. Louis F. Baraga, Lorain, Ohio.

Po \$3.00

Cath. Kuhel, Cleveland, Ohio.
Anna Schwab, Manistique, Mich.
Tony Squah, Iselin, Pa.
M. Kostele, Rockdale, Ill.
Anton Korošec, Cleveland, Ohio.
Neimenovana, Canon City, Colo.

Po \$2.00

Anton Stiglic, Sheboygan, Wis.
Jos. Lesjak, North Braddock, Pa.

Po \$2.45

Francis Loušin, Soudan, Minn.

Po \$2.00

Mary Hiti, Chicago, Ill.
J. Kozlevčar, West Allis, Wis.
Helen Moren, Gilbert, Minn.
K. Pfeifer, New Rochelle, N. Y.
F. Sajovic, Cleveland, Ohio.
A. Pozun, Johnstown, Pa.
M. Klemenčič, La Salle, Ill.
Anton Tomšič, Canonsburgh, Pa.
Mary Taucher, Rock Springs, Wyo.
A. Gershman, Forest City, Pa.
Annie Kitzmueller, Sheboygan, Wis.
J. Lavrič, Cleveland, Ohio.
Anton Stefanich, Braddock, Pa.
Francis Jerovnik, Waukegan, Ill.

Po \$1.75

Mary Sever, St. Clair, Pa.
Jožef Ramous, Chicago, Ill.

Po \$1.50

John Zaitz, Flushing, Ohio.
P. Skumanc, St. Cloud, Minn.
Frank Zalec, Pittsburgh, Pa.
Rosie Pozlep, Hastings, Colo.
Margaret Kure, Chicago, Ill.
Marija Pruss, Soudan, Minn.

Po \$1.25

Agnez Paulin, Richmond, W. Va.

Po \$1.00

M. Kastelic, Rockdale, Ill.
F. Suhadolnik, Cleveland, Ohio.
John Pelhan, Houston, Pa.
Fl. Kopač, Presto, Pa.
F. Vičič, Cleveland, Ohio.
Mary Gornik, Cleveland, Ohio.
J. Swegel, Ambridge, Pa.
J. Tomsich, Crockett, Calif.
Fr. Stefančič, Cleveland, Ohio.

ZA APOSTOLAT SV. FRANČIŠKA.

Mih. Železnikar, Chicago, Ill. \$10.00
Mary Jakopich, New York City. \$10.00
Rev. Ogitchida, Beaulieu, Minn. \$10.00
Mrs. Chonko, New York, N. Y. \$25.00
John Intihar, Cleveland, O. \$10.00

John Pelham, Strabane, Pa. \$10.00
Mary Oblak, Elkhart, Ind. .... \$ 1.00
Fanny Kristan, Morristown, N. J. \$20.00
John Smrekar, Harrietta, Mich. \$10.00
M. Gorichan, Homer City, Pa. .... \$ 1.00

Po 50c

Johana Adamich, N. Hibbing, Minn.
Frank Schweiger, So. Omaha, Neb.
John Zevnik, Gowanda, N. Y.
Neimenovana, Lovington, Ill.

ZA SV. MAŠE PRI NAS:

Mary Gačnik, Cleveland, O. n. č. presv. Srcu J. in M. po nam. 1 (1); Ivana Hochevar, Bridgeport, O. n. č. M. B. za zdr. 3 (3). Ista: v dob. n. 2 (2); Jos. Planinšek, Uniondale, Pa. n. č. M. B. po nam 3 (3); Anton Stiglitz, Sheboygan, Wis. po nam 1 (1); Mihael Tomšič, Houston, Pa., po nam. 2 (2); Antonija Kranjec, Barberton, O. n. č. M. B. po nam 1 (1); Mary Toloni, Tioga, Wis. za r. br. Leopolda 2 (2); Angela Zergaj, Ely, Minn., po nam 1 (1); Mary Ribich, ra r. očeta a. Golob 1 (1); Jos. Smrekar, Harrietta, Mich. po nam. 1 (1); Frank Tomažič, Lorain, O. po nam. 1 (1); Frank Suhadolnik, Clev. O., po nam Mary Hafner 1 (1). Ista: Po nam. John Grdina 1 (1); Ana Banks, Detroit, Mich. po nam 2 (2); Mary Cook, Clev. O., za r. mater. 1 (1); Mih. Modrech, N. Chicago, Ill. v č. M. B. 1 (1); Ana Perc, Canon City, Colo. po nam. 1 (1); Tina Kastelic, Pueblo, Colo. po nam. 1 (1); Anton Fabec, Pittsburgh, Pa. za raj. Lud. M. 1 (1); Mary Hoge Bridgeport, O. v č. M. B. v zahv. 2 (2); Ista: v č. M. B. za zdr. 2 (2); Rosie Prelogar, Clev. O., za duše v vic. 1 (1).

ZA SV. MAŠE NA BREZJE:

Ivana Kastelic, Ely, Minn.: za zdr. druž. Pešel 1 (1), za zdr. druž. Heglar 1 (1), za r. George Fabič 1 (1), za Anjo Fabič 1 (1), po nam. 1 (1), dar 1; Neimenovana v č. M. B. za zdr. 1 (1); Ter. Anžlovar, Forest City, Pa. za zdr. 2 (2); Mary Koepek, Forest City, Pa., za r. Mary Koepek (1) Francis Starman, A-lux, Ark. po nam. 1 (1); Mary Prhne, Clev. O., v zahv. za zdr. 2 (2). Frank Sajovic, Clev. O.; za r. Mary Setina, v č. M. B. v zahv. 1 (1) za duše v vicah 1 (1) za zdr. 1 (1); Ant. Berus, Bridgeport, O. v dob. nam. 2 (2); Joe Zidar, v č. M. B. za zdr. v dr. 1 (1); Fanny McKaničar, Homer City, Pa., za Matt Drem-lina in sor. 1 (1x); Neimenovana v č. M. B. za Fanny Sever 1 (1); Ivana Pritekel, Pueblo, Colo., po nam. 2 (2); Mary Hiti, Chicago, Ill., n. č. Mariji Pom-2 (2); Mary Reje, Pierce, W. Va., za zdr. 1 (1); Frank Suhadolnik za neime-novano v č. M. B. za zdr. 1. (1); Helen Mary, Gilbert, Minn. po nam 5 (5); Ana Horžen, Chicago, Ill., po nam. 1 (1); Frank Papež, Joliet, Ill., za raj. star. 1 (1); Jos. Dolinar, Waukegan, Ill., za zdr. hčer. 1 (1). Neim. Forest City, Pa. po nam. 2 (2); dar: 1. Mrs. Cvenk, Chi-cago, Ill. za raj. moža 10 (10); Ana Blakach, Spring Valey, po nam. 2 (2).

TRETJEREDNIKOM.

Tretji red je mej ameriški Slovenci še premalo poznan, da bi mogli imeti svoje glasilo. Slovaki so v tem oziru daleč pred nami. Zato bomo začeli zanje s tem letom izdati posebni mesečnik. Za naše slovenske tretjerednike menda tega ne bo nikoli potreba. Veselilo bi nas pa, če bi mogli sčasoma naše ljudi vsaj toliko za tretji red zainteresirati, da bi kazalo jim v Ave Maria dati posebni kotiček. Tudi to zaenkrat še ne kaže. Število je premajhno. Sicer jih mora precej biti, ki so bili v starem kraju v tretjem redu, a so se pozneje zanemarili, ker se nihče ni brigal zanje. Vsaj te bi polagoma radi zbrali in jih znova vneli zanj. Dokler se pa to ne zgodi, jim pa priporočamo starokrajško tretjeredniško glasilo "Cvetje," ki popolnoma odgovarja svojemu namenu. Leto 1923. je zaključilo in vabi svoje naročnike na obnovo naročnine za leto 1924. Upam, da se bodo tudi vsi dosedanji ameriški naročniki odzvali vabilu in da se bo njih število še pomnožilo. Tretji red silno hitro napreduje. Glej glede tega nekaj podatkov v pogl: Na razgledu. Ob sedemdesetletnici, ki smo jo obhaja-

li predlanskim je to tretje drevo, ki je je sv. Frančišek usadil, a se je zadnje čase zdelo, da se bo posušilo, na novo ozelenelo in začelo bujno cvesti. Kar je ljubezen serafinskega Frančiška vsadila in zalivala, ne usahne. Program tretjega reda je evangelijski program, zato vedno času primeren. Danes, ko je človeška družba tako potrebna obnove na podlagi evangelijskega programa, je tudi tretji red postal zopet modern. Vsi ki so na povojnih razvalinah prišli do spoznanja, da je edini Kristus more rešiti človeško družbo, se z novo ljubeznijo oklepajo tretjega reda, da se znotraj prenove, kar je glavni namen njegovega vodila. Ameriški Slovenci, ne bodimo mej zadnjimi, ki so oz. bodo to spoznali. Zato vas tem potom vabim, da čimprej obnovite svojo naročnino na naše slovensko glasilo tretjeredniške armade, ki šteje nad milijon bojevnikov in tudi mej Slovenci na tisoče. Skušajte pridobiti tudi kaj novih naročnikov. Stane kakor lani \$1 na leto. Naroča se lahko pri upravi "Ave Maria."

Urednik Ave Maria.

Uredniški kotiček:

Lani smo večkrat dobivali kaka kratka poročila iz naselbin, na katera nismo bili pripravljene, ker nismo imeli v programu zanja posebnega kotička. Nekateri so pozabili, da je dopise prevzela Edinost. Ker so bila pa deloma prekratka in strogo cerkvenega značaja, jih tudi ona ni vseh objavila. Tako smo se nekaterim zamerili. To zadevo bo treba na en način v splošno zadovoljnost urediti. Po mojem mnenju bi bilo najbolje, da bi se strogo cerkvene stvari sporočale Ave Mariji, ki bo v ta namen imela posebni kotiček: Poročila iz naselbin. Druge stvari: O delavskih razmerah, ženskem socialnem gibanju in podobno bi pa prinašala Edinost, ali mej dopisi ali v oddelku: Ameriška Slovenka. Seveda bodo morali dopisniki in dopisnice bolj pridno poročati, tako, da se bo vsaj za vsak mesec enkrat ta kotiček napolnil. Urednik.

BREZ KNJIGE
**SLOVENSKA
KUHARICA**

bi ne smela biti nobena slovenska gospodinja.

Knjiga je pisana v priprostem poljudnem tonu, da jo lahko vsak najpriprostejši človek razume. Pouči Vas, kako voditi gospodinjstvo, kako se lahko varčuje pri gospodinjstvu, a vzlic temu dobro živi.

Knjiga vsebuje 670 strani. Blizu sto slik, ki kažejo razne priprave za kuhanje, konzerviranje, itd. Druge jo prodajajo po \$7.00. Pri nas jo dobite za samo \$4.00.

Pišite po njo še danes na:

Knjigarno Edinost
1849 — West 22nd Str.
CHICAGO, ILL.

NE POZABI

priporočati na društvenih sejah društvom, ali posameznikom za tiskanje tiskovin

**KATOLIŠKO TISKARNO
"EDINOST"**

Vsa tiskarska dela izdeluje lično, točno in po nizkih cenah. Pišite nam za cene predno oddate naročilo drugam.

TISKOVNA DR. EDINOST
1849 W. 22nd Street, Chicago, Ill.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Hripavost

in kašelj sta zelo neprijetna simptoma. Da preprečite težje posledice vzemite

**Severa's
Cough Balsam,**

ki prinaša zaželjeno in hitro pomoč. Imajte ga pri roki v hiši za zimske mesece.

Gena 25 in 50 centov.

Vprašajte po lekarnah.

Severov Almanah za leto 1924

je natisnjen. Dobe se po vseh lekarnah zastoj, ali pišite nam.

**W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA**

Apostolat Sv. Frančiška

KAJ JE?

Frančišek! Ime samo pomeni danes program. Čudno! Še pred malo leti so dejali, da je bil pač zvezda jutranjica na srednjeveškem nebu, a je pa danes postal večernica, ki bo prej ali slej zginila v temi. Niso znali ločiti tega, kar je bilo na njem srednjeveškega, smrtnega, od tega, kar je na njem nadčasnega, nesmrtnega. Ono je zatonilo s srednjim vekom, to je ostalo in ostane. In to je Frančišek Serafin ljubezni. Kot tak je nesmrten. A treba je bilo strašne vojskine operacije, da so to spoznali in ga znova vzljubili. Videč kako brat brata kolje, odira, pesti, so dvignili svoje objokane oči k njemu, ki so mu bile celo živalice bratje in sestre, in ga začeli prositi: Frančišek, daj, uči nas vsaj bližnjega imeti za brata, če že živalice ne, kakor so bile tebi. Čim bolj se sovraštvo zajeda v srca celo katoliških narodov, tim glasnejši je ta klic po bratovski ljubezni. Z njim pa vstaja Frančišek — Serafin. Nekdanji apostelj svoje drage Umbrije, je postal svetovni apostelj. Drug za drugim si ga povojni socialni delavci izbirajo za svojega vzornika in voditelja iz sužnosti mesa v lepšo deželo duha. Sam vrhovni zdravnik težko bolne povojne človeške družbe, namestnik Kristusov na zemlji, ga je postavil za patrona in zaščitnika katoliškega prepordnega socialnega dela. To je apostolat sv. Frančiška v širšem pomenu besede.

Slabi sinovi tega velikega očaka bi bili mi slovensko-slovaško-hrvaški frančiškani v Ameriki, ko bi tega apostolata ne vršili vsak mej svojim tukajšnjim narodom. Saj je tu prav tako potreben, kakor na razvalinah Evrope. Zavedamo se tega. Zato smo ustanovili posebni odsek tega apostolata za našo slovensko-slovaško-hrvatsko in deloma tudi angleško Ameriko. To je "Apostolat sv. Frančiška" v ožjem pomenu besede.

KAJ HOČE?

Namen našega "Apostolata sv. Frančiška" je pred vsem ta: položiti temelj za uspešno prepordno delovanje v Frančiškovem duhu mej našimi dragimi narodi. Ta temelj bo srafinski narodni kolegij, v katerem se bodo vzgajali apostoli tega apostolata. Brez tega bi bilo nemogoče ta apostolat vršiti kakor je treba. Ker

je pa ta tako nujno potreben, je nujno potreben tudi kolegij. Nihče, ki mu je kaj na tem, da tudi našim tukajšnjim narodom zasijejo lepši dnevi, ne sme ostati brezbrizen. Vsak mora po svoji moči poseči v žep in pomagati, da se ta vzvišeni načrt kar najpreje uresniči.

KAJ ZAHTEVA?

Zahteva prav za prav nič, ker ne more, pa tudi noče. Apostolu Serafina ljubezni ona ukazuje priskočiti na pomoč, kjer vidi, da gre za dobro stvar. Ljubezen se ne pusti prositi, zadostuje, da se ji pove, kje in kako lahko pomaga. Takoj je zraven. Ker se mora pa pri telesnih delih usmiljenja, kakor je miloščina, ozirati na svojo denarno moč, koliko zmore, koliko ne, se ji pri vseh podpornih vstanovah daje več načinov na razpolago, kako svojim močem primerno lahko pomaga. Tudi naš "Apostolat sv. Frančiška" ji daje na razpolago različne načine sopomoči. So pa sledeči:

1. **Dobrotnik** "Apostolata sv. Frančiška" plača enkrat za vselej \$10.00. Če tega ne more pa 50c na leto. Teh gotovo ne bo nihče konec leta po grešal.

2. **Ustanovnik** "Apostolata sv. Frančiška" plača \$225.00. Toliko stane en akež zemljišča. Kako lepo bi bilo, ko bi vsaj večje slovenske nasebine, ali kako dobro stoječe društvo postalo ustanovnik.

KAJ DAJE?

1. Vsi, dobrotniki in ustanovniki, postanejo sodeležni vseh molitev, žrtev in drugih dobrih del komisarijata oz. pozneje provincije, katere matica bo kolegij.

2. Istotako se bo za dobrotnike in ustanovnike žive in rajne bralo na leto sto sv. maš. Mladino v kolegiju pa se bo vedno spodbujalo, naj se jih pri sv. mašah in sv. obhajilih spominja.

3. Imena ustanovnikov se bodo na posebni tabli obesila v cerkev Marije Pomagaj, ki jo bomo pozidali. Ta cerkev, stoječa na prijaznem hribu, bodo naše ameriške Brezje, z natančnim posnetkom Marije Pomagaj. V njej se bo vsako leto na dan vernih duš opravil en slovesni rekvijem za umrle ustanovnike.

Rojaki, sezite po teh duhovnih delnicah! Enkrat jih boste najbolj veseli, ker se bodo najboljše obrestovale. Darove pošiljajte!

Upravništvo "Ave Maria" ali "St. Francis Magazine"

1849 W. 22nd Street,

Chicago, Ill.